

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L. 25
Naročnina: Mesečno L. 110
Za inozemstvo: Mesečno L. 190
Poštno ček. račun: št. 24.12410

Leto VII. - Štev. 25

Gorica - 23. junija 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

KATOLIŠKI SABOTERJI

»Ave Marija«, frančiškanski mesečnik v ZDA, je v majski številki prinesla pod zgornjim naslovom članek, ki ga tu ponatiskujemo v ogledalo katolikom okrog »Novega lista« in v svarilo nam ostalim, da ne stopimo tudi sami v vrste »katoliških saboterjev«.

»Katoliški saboterji, kdo so to? Saboter je vsakdo, ki je na videz z nami, v svojem srcu, skrivaj pa nam skuša škodovati kjer, kadar in kolikor nam more. V besednjaku vsakdanjega govora imamo za take ime hinavec, potuhnjenc. Ime saboter uporablja država za svoje skrivne sovražnike med lastnimi državljani, zlasti uradniki, ali po tovarnah med lastnim delavstvom.

Žalibog da imamo tudi v katoliški Cerkvi take saboterje, ki so njeno najhujše zlo. To so razni »tudi« - katoličani, ki se delajo na zunaj katoličane in tudi so, a v svojem srcu, v svojem mišljenju in prepričanju delajo proti katoliškemu; nočejo ne papeža, ne škofov, še manj duhovnikov; vse, kar je katoliško, se jim zdi neumno, nazadnjaško, vse protikatoliško pa se jim zdi pametno, simpatično, napredno, dobro. Lastni katoličani so jim omejeni in nazadnjaški, protikatoličani pa pametni, napredni in narodno zavedni. Zato se dobro počutijo med nekatoličani, so radi v družbi njih, radi bero, kar ti pišejo. Z njimi so v tajnih zvezah, se z njimi družijo. Skrivaj in neopaženo pa zlasti zavirajo in preprečujejo vse, kar bi kakor koli pospeševalo katoliško stvar. Kar protikatoličani store proti katoličanom, vse odobravajo, jih izgovarjajo in opravičujejo. Kar katoličani govore proti njim v svoji obrambo, je vse »laža«, sama »propaganda«, pa naj je še tako dokazano kot resnično. Nek tak katoliški saboter je dejal v družbi svojih nekatoliških prijateljev: »Ta« — dal je roko na trebuh — »je katoliški.« »Ta« — je premaknil roko na srce — »je pa vaš!«...

Ti katoliški saboterji nastopajo javno in tudi v cerkev gredo. Stopajo celo v odbore organizacij. Vidijo jih po uradih, če le kaže, da si zagotovo katoliške službe, katoliški kruh. Na vsa usta govore, kako so »katoliški«. O katoliški stvari znajo govoriti bolje kot duhovniki in se ob vsaki priliki tolčejo na svoja »katoliška prsa«. Toda vse to je le zunanost.

Komunizem jih prav dobro pozna in se jih pridno poslužuje. Po njih prodira v katoliške vrste in tam vrši svoje protiversko razdiralno delo. Da, to so najuspešnejši pionirji komunizma med nami. Zato so ravno ti »katoliški saboterji« danes največji sovražniki katoliške Cerkve in najbolj nevarni. Očitnega nasprotnika vsi poznamo in se ga lahko ognemo: ne bomo verjeli njegovim besedam, ne bomo mu pustili razdirati naše ideale, ker ga poznamo. Toda »katoliški saboter« je eden izmed nas, je v naših vrstah, je v naših organizacijah, je v naših uredništvih, je naš »prijatelj«. In to so tisti, o katerih pravi slovenski rek: »O Bog, varuj me mojih prijateljev«, sovražnikov se bom že sam varoval!«

Pred takimi »katoliškimi saboterji«, nekatoliškimi katoličani in najnevarnejšimi sovražniki božje Cerkve, nas v sv. pismu tolikokrat svari sam božji Zveličar: »Varujte se laznihih prerokov, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih« — z lepimi besedami, s hinavskim poudarjanjem svojega katoliškega duha — »znatraj v srcu pa so grabežljivci volkovi«. Gospod daje navodila, po čem

bodo spoznali take »volčje ovce«, ali »ovčje volkove«: Po »njih sadu jih boste spoznali!«...

In v tem katoličani marsikdaj ne storimo svoje dolžnosti. Res smo včasih samo »ovce«, plišne, nezavedne ovce, ki se pustimo premotiti od teh »saboterjev«. Sami opažamo marsikaj, kar nam na njih ne ugaja. Spoznamo njih sadove, marsikaj sumljivega, kar bi nam lahko povedalo, kdo v resnici so. Pa smo »ovce«: bojimo se njih »zoba«. Malo sladkih hinavskih besedi, pa je vse dobro. Nasprotnik ne dela tako.

Danes so veliki časi za vsakega katoličana. Imeti mora odprte oči in razum, da pazi, komu naj verjame, komu zaupa in komu sledi. Le tako se ne bo dal premotiti »ovčji obleki« sladkih besedi. »Kdor ni z menoj, je proti meni, kdor z menoj ne zbira, raztresa!« to so važne besede Kri-

stusove za današnji veliki čas. Kdor z nami ne zida, ta nam že s tem ruši...

Še bolj žalostna je slika tistih katoličanov, ki sami ne vedo, da so »katoliški saboterji«. Zasljepljenost jih je zapeljala med tiste, ki rušijo — in sami jim pomagajo v dobri veri, da delajo prav.«

Med Slovenci v zamejstvu se danes najdejo celo taki »katoliški saboterji«, ki jih je komunizem najel, da skušajo na vsak način uspraviti budnost katoličanov s praznimi pravljicami in narodnimi gesli. Kdor pa noče zakimati ob njih muziki, jim je »trmoglav in zaletel slovenski katolik«. (»Novi list« 16. jun. 1955). Seveda, za saboterje v naših vrstah smo trmoglavi in zaleteli, kakor je bil sv. Janez Krstnik, ki se ni uklonil pred nasilnikom. Oni so bolj modri; rajši se upogibajo kot trs ob vsakem vetru in se družijo s tistimi, ki jih dobro plačajo. Toda naj ne zahtevajo, da postanemo vsi trsi in »Judeži«.

DESETA OBLETNICA ZN

V ponedeljek 20. junija je poteklo deset let od ustanovitve Združenih narodov. Ob tej priliki so sklicali slovesno zasedanje Glavne skupščine v ameriškem mestu San Francisco, kjer so pred desetimi leti Združene narode ustanovili ter podpisali njihovo ustanovno listino. Teden Združenih narodov je pričel s svojim govorom ameriški predsednik Eisenhower, za njim pa so govorili zunanji ministri, odnosno uradni voditelji zastopstev vseh ostalih članic. Govoril je tudi bivši predsednik Truman, ki je v imenu Združenih držav podpisal ustanovno listino.

Združeni narodi so v preteklih letih storili marsikaj koristnega. Bili so edina stična točka med Zahodom in Vzhodom, ko je divjala najhujša

hladna vojna, pa tudi takrat, ko je prišlo do oboroženih spopadov, kot na primer na Koreji. Lahko pa bi storili še veliko več, če ne bi Sovjeti pri vsaki važnejši zadevi ovirali njihovega delovanja z zlorabo pravice veta v Varnostnem svetu. Upati je, da bodo Združeni narodi v prihodnjem desetletju lahko bolj služili svojemu namenu.

Slovesnosti ob deseti obletnici Združenih narodov so izkoristili zunanji ministri Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze za pripravo na četverno konferenco predsednikov vlad v Ženevi, ki bo 18. julija. Domeniti so se morali zlasti o delovnem sporedu za konferenco.

Nemčija išče svojo pot

Zahodnonemški kancler Adenauer je bil prejšnji teden na obisku v Združenih državah. Njegova država je pred važnimi odločitvami. Zahod potrebuje njeno gospodarsko in zlasti vojaško moč za spopolnitev svojega obrambnega ustroja. Sovjeti ji ponujajo zedinjenje in velike gospodarske ugodnosti, če se od Zahoda loči in sprejme nevtralnost. Vsi Nemci si želijo zedinjenje, niso pa si enotni glede cene, ki naj jo za zedinjenje plačajo. Adenauerju se zdi sovjetska cena previsoka, socialisti pa bi jo pod določenimi pogoji sprejeli.

Adenauer mora biti torej zelo previden. Kljub visoki starosti je poleg v Združene države, kjer se je najprej v Washingtonu posvetoval z Eisenhowerjem in Dullesom, pozneje pa v New Yorku še s francoskim, angleškim in ameriškim zunanjim ministrom. Na povratku se je v Londonu dobil še z britanskim ministrskim predsednikom Edenom. Kaže, da se je z zahodnimi zastopniki uspešno pomenil o skupni bodoči politiki do Sovjetske zveze. Postavili so glavne smernice bodoče skupne politike in se obvezali, da zahodne velesile ne bodo sprejele s Sovjeti nobenega sklepa glede Nemčije brez vednosti in pristanka zahodnonemške vlade, Zahodna Nemčija pa ni česar brez vednosti Zahoda. Zahodni zastopniki bodo v Ženevi govorili z Bulganinom o razorožitvi, o nadzorstvu nad razorožitvi in o zedinjenju Nemčije. Adenauer bo šel v Moskvo šele po četvernem sestanku v Ženevi in bo še prej zahteval od Sovjetov izpust vseh nemških ujet-

nikov in ureditev nekaterih drugih zadev. V Združenih državah so se tudi domenili, da niti Nemci, niti zahodne velesile ne bodo sprejele sovjetskega predloga za nevtralizacijo Nemčije, ki naj bi bila cena za združitev obeh Nemčij. Tako vidimo, da je kancler Adenauer na obisku v Ameriki dal in dobil nekatera trdna jamstva, s katerimi se je ojačal položaj Zahodne Nemčije, prav tako pa se je utrdila enotnost Zahoda.

Protest zoper vračanje beguncev

Med kongresom Krščansko-demokratske zveze za srednjo Evropo, ki smo o njem že poročali, je Slovenska ljudska stranka v tujini, ki je članica imenovane Zveze, predložila zborovalcem resolucijo o nečloveškem ravnanju z jugoslovanskimi begunci. Resolucija je bila soglasno sprejeta in Zveza (CDUCE) je v podporitve te resolucije izdelala posebno spomenico.

Spomenica je bila v posebnem pismu, ki sta ga podpisala načelnik in glavni tajnik Zveze, poslana vsem vodilnim politikom in državnikom italijanske kršč.-dem. stranke (Democrazia Cristiana), trem ambasadorm v Rimu, dalje Visokemu komisarju v Rimu, dalje Visokemu komisarju za begunce pri Združenih narodih ter komisiji za človečanske pravice pri isti ustanovi, USA State Departmentu (zunan. ministrstvu), vsem

Ponesrečen upor v Argentini

Zadnje dni je bila pozornost vsega sveta obrnjena na Argentino. V tej južnoameriški deželi, ki ji diktatorsko vlada general Peron, je že dolgo časa nekaj vrelo in se kuhalo. V četrtek 16. junija pa je bila čaša polna. Izbruhnil je vojaški upor, ki ga je Peron sicer zadušil, toda njegova oblast se je močno zamajala in danes niti on sam ne ve, kako dolgo se bo lahko še obdržal na oblasti.

KRATEK POGLED V PRETEKLOST

Če hočemo razumeti pomen zadnjih dogodkov, moramo kratko pogledati v preteklost. V Argentini je precej let vlada diktator Peron. Ko je prišel na oblast, se je naslonil na delavstvo, na tako imenovane »descaminados« ali »brezrajčnike«, ki jih je organiziral v sindikate in jim dal nekaj pravic. Vendar pa ima argentinsko delavstvo te pravice bolj v besedah kakor v dejanjih. Med vojno je Argentina gospodarsko zelo uspevala, ker je lahko zelo drago prodajala svoje žito. Po vojni pa je bilo tega konec in argentinsko gospodarstvo se od leta do leta slabša. Pesos ima danes šestino tiste vrednosti, kot jo je imel pred šestimi leti. Peron tega propadanja ni znal ustaviti. Da bi usmeril nezadovoljstvo ljudstva drugam, je kot vsak diktator vzel na piko razne »sovražnike«, ki so bili krivi vseh težav. Tako se je spravil na stare meščanske kroge, na Amerikance in razne druge »sovražnike«, ki si jih je sproti izmišljal. Gospodarska stiska pa je trajala in se večala. Peron je počasi odpravil vse politične svoboščine in je kot vsak diktator skušal dobiti popolno nadzorstvo nad vsem javnim in zasebnim življenjem v državi. Pri tej politiki pa je nujno trebil ob silo, ki se v posvetne zadeve ni vtikala, ni pa mogla molčati, ko je Peron začel ovirati njeno poslanstvo, to je skrb za duševni blagor in zveličanje duš. Trebil je na katoliško Cerkve.

PREGANJANJE VERE IN Cerkve

Argentinsko ljudstvo je po izročilu katoliško. Vendar pa je bilo versko zelo mlačno. Peronovo preganjanje ga je zdramilo in bo gotovo precej pripomoglo k poglobitvi duhovnega življenja v Argentini. Toda oglejmo si, kako in zakaj je začel Peron nastopati proti Cerkvi. Ker je argentinska duhovščina videla, da je versko življenje mlačno, je, kakor je pač njena dolžnost, začela organizirati zlasti dijaško mladino in delavstvo v Katoliški akciji. Po malem so se začeli kazati prvi uspehi tega

tajnikom kršč.-demokratskih strank v zapadni Evropi, raznim listom in drugim ustanovam in osebam, ki bi od svoje strani mogle pripomoči, da se izročanje jugoslovanskih beguncev po italijanski vladi takoj ustavi. Krščansko demokratska zveza za Srednjo Evropo je medtem že prejele odgovor od oddelka za človečanske pravice (Human Rights) pri Združenih narodih, da bo zadeva izročanja beguncev prišla na dnevni red prihodnjega zasedanja te ustanove.

Znano je tudi, da so sedaj ustanovili v Vidmu posebno komisijo, ki preresetava vsak posamezen primer novodošlih beguncev, predno katerega vrnejo. V tej komisiji so zastopniki zunanjega ministrstva v Rimu in Visokega komisariata iz Trsta.

delu. Peron se je tega ustrašil. Če bi slo tako naprej, je mislil, bi lahko katoličani počasi ustanovili novo krščansko navdahnjeno stranko, ki bi se naslanjala na delavstvo, kjer ima on glavno oporo. Zato je sklenil, da bo odločno udaril po Cerkvi in ji onemogočil ves vpliv na javno življenje. Tako delajo in morajo delati vsi diktatorji, ki se bojijo za svojo oblast. Če bi že hotel onemogočiti Cerkvi politični vpliv, bi bil to lahko storil. S tem bi se ojačil svojo diktaturo, toda nihče bi mu ne mogel očitati, da preganja vero. Peron pa je to mejo prekoračil in je udaril po tistih duhovnih in verskih dobrinah, ki jih Cerkev za vsako ceno mora braniti, ker so del božjega nauka. Najprej je izdal zakon za ponovno odprtje javnih hiš. Potem je vzel duhovščini pravico poučevanja verouka v državnih šolah in izdal postavbo o ločitvi zakona, ki je po verskem nauku nerazdružljiv. Pripravil je tudi zakon za ločitev Cerkve od države. Cerkvena oblast je proti temu protestirala in ljudstvo jo je podprlo s tem, da je začelo v večji meri obiskovati cerkve. Svoje pravice je večkrat terjalo tudi javno po ulicah. Peronov tisk je začel Cerkev sramotiti in klevetati. Ker tisk ni svoboden, se Cerkev ni mogla braniti. Zato so izdajali male lističe, ki so ljudstvu pojasnjevali resnico. Peronova policija je to začela preganjati. Sledile so aretacije duhovnikov in članov Katoliške akcije. Preganjanje je doseglo višek, ko je vlada prepovedala vse procesije za praznik sv. Rešnjega Telesa in je kmalu nato zaprla ter izgnala dva škofa.

IZOBECNJE IN UPOR

Ko je Sveta stolica dobila uradno potrdilo o teh dogodkih, je konzistorialna kongregacija v Rimu izdala pojasnilo, da so izobčeni iz Cerkve vsi, ki so ukazali ali izvršili nasilna dejanja proti katoliški duhovščini in Cerkvi. Jasno je, da je ta kazen zadela Perona, vse člane njegove vlade in vse tiste, ki so pri omenjenih zadevah sodelovali. To priložnost so izkoristili politični in vojaški opozicijski krogi, ki so se že dalj časa pripravljali za upor proti Peronu. Njihove priprave pa niso bile dovolj temeljite in tako se je Peronu posrečilo, da je vojaški upor zadušil.

PERON JE DOBIL LE PRVO BITKO

S tem pa zadeve še ni konec. Peron ni več nesporni gospodar položaja v državi. Kakor vsi diktatorji, mora vedno gledati okoli sebe, ali ne tiči kje kaka zarota. Dobil je le prvo bitko v daljšem boju z opozicijo. Njegovi ljudje, ki so se jim pridružili komunisti, so razdejali ter požgali v Buenos Airesu sedem cerkva, nadškofijsko palačo in mnoge druge stavbe, ki služijo bogoslužnim ali cerkvenim namenom. Kakor vsi preganjalci in diktatorji, pa naj so v Rusiji, na Madžarskem, v Jugoslaviji ali v Argentini, bo v boju s Cerkvijo tudi Peron končno podlegel. Svet bo že davno pozabil na Staline, Rakošije, Tite in Perone. Kristusova Cerkve pa bo živela in zmagovala. Oni lahko obsojajo ter izganjajo kardinale in škofe, streljajo in zapirajo duhovnike ter vernike, Boga pa ne morejo odstaviti. Bog ima na zemlji svojo Cerkve, kateri je dal poročstvo, da bo živela do konca dni. Propadel je fašistični snop, propadel je kljukasti križ, propadla bosta srp in kladivo, konec bo vseh diktatorskih znakov, križ Kristusov pa bo ostal sredi vseh viharjev in zmagal.

NAŠ TEDEN V CERKVI

26. junija, 4. pobinkoština nedelja; sv. Janez in Pavel.
27. junija, ponedeljek: sv. Ema.
28. junija, torek: sv. Irenej.
29. junija, sredo: sv. Peter in Pavel; zapovedan praznik.
30. junija, četrtek: sv. Lucina.
1. julija, petek: Presveta Rešnja kri Jezusova.
2. julija, sobota: Obiskovanje Marije Device.

SV. PETER (u. 67 po Kr.) je bil Jezusov naslednik na zemlji, prvi papež. Njegovo pravo ime je Simon. Doma je bil iz Kafarnauma ob Genezareškem jezeru, kjer je z očetom in bratom Andrejem lovil ribe. Ko pa ju je povabil Gospod, naj mu sledita, sta zapustila očeta in mreže in se za stalno pridružil Jezusu. Takoj sprva je Jezus pokazal, da ima posebne načrte s Simonom, ker mu je spremenil ime v Keja, kar pomeni Skala, latinsko Petra. Kasneje je Petru ob neki priliki narav-

nost obljubil prvenstvo v Cerkvi, ko mu je rekel: »Ti si Peter-Skala in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. Dal ti bom ključke nebeskega kraljestva in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih.« To oblast mu je po vstajenju tudi naročil z besedami: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce.« Peter je bil po značaju ognjevit in tudi domišljav; spominimo se na zadnjo večerjo. Po prihodu Sv. Duha pa se je pokazal modrega in skrbnega vodnika mlade Cerkev. Deloval je po raznih delih Azije, a največ v Rimu in tam je tudi končal svoje življenje s smrtjo na križu, kar mu je Jezus naprej napovedal. Na kraju njegovega križanja na vatikanskem griču je zrasla največja cerkev sveta. — Pri nas je ime Peter zelo priljubljeno, kar pričajo tudi številna krajevna imena (St. Peter). Pisatelji zelo radi slikajo sv. Petra v legendah, kako hodi z Jezusom po svetu.

IZ SVETEGA EVANGELIJA

Čisti čas, ko so množice pritiskale za Jezusom, da bi poslušale božjo besedo, in je on stal ob Genezareškem jezeru, je zagledal dva čolna, ki sta bila pri bregu; ribiči so bili izstopili in so izpirali mreže. Stopil je v enega izmed čolnov, ki je bil Simonov, in ga prosil, naj odrine malo od kraja; in sedel je ter iz čolna množice učil. Ko je pa nehal govoriti, je rekel Simonu: »Odrini na globoko in vrzite svoje mreže na lov.« — Simon se je oglašil in mu rekel: »Učenik, vse noč smo se trudili, pa nismo nič ujeli; toda na tvojo besedo bom vrgel mrežo.« — In ko so to storili, so zajeli veliko množino rib, da se je njih mreža trgala. Pomignili so tovarišem v drugem čolnu, naj jim pridejo pomagat. Ti so prišli in napolnili so oba čolna, da sta se skoraj potapljala. Ko je pa to videl Simon Peter, je padel Jezusu k nogam in rekel: »Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek.« — Groza je bila namreč obšla njega in vse, ki so bili z njim, zaradi ribjega lova, ki so ga bili zajeli; prav tako pa tudi Zebedejeva sinova Jakoba in Janeza, ki sta bila Simonova tovariša. Jezus pa je Simonu rekel: »Ne boj se; odslej boš ljudi lovil.«

V našem času si stojita nasproti dva načina gospodarjenja: 1. nebrzdano sebični kapitalistični liberalizem, ki je že pokazal svojo nezmožnost, da bi ustvaril pravične družabne odnose; 2. državno načrtno gospodarjenje v komunističnem redu, ki vsebuje poleg slabosti prvega še prezir človeške osebnosti in nasilje nad človekom, temelji pa na brezbožstvu. Prvi gospodarski sistem izkorišča, drugi zaslužni delavca; oba sta pa nekrščanska.

V dveh znamenitih socialnih okrožnicah Leona XIII. in Pija XI. je sv. Cerkev nakazala krščanski način ozdravljenja teh nevarnih družabno-gospodarskih razmer. V

duhu krščanstva mora med kapitalom in delom, med gospodarji in delavci prevladati razmerje resničnega spoštovanja in sodelovanja, zahteva se neizprosno poštenje pri cenah, delu in plačilu, udeležba pri dobičku vsem zaposlenim, varnost ne samo pred telesnim, ampak tudi pred moralnim oškodovanjem delavca, ki naj ima možnost in sredstva, da strokovno napreduje, vzdržuje svojo družino in si pridobi primerno lastnino. Oba, gospodar in delavec, imata vsak svoje pravice in svoje dolžnosti, za katere nosita odgovornost pred Bogom in človeško družbo. V smislu teh kratko podanih načel so se v nekaterih deželah osnovala posamezna podjetja. Porogljiv posmeh iz levega in desnega tabora je spremljal snovanje teh »krščanskih fabrik«, češ, nauki so eno, »praksa« je pa vse kaj drugega. Toda kmalu so utihnili eni in drugi. Že prvi letni zaključki teh krščanskih podjetij so podali dokaz, da je možen sprehod tudi takega gospodarstva, čigar udeleženci se brez pridržka ravnaajo po krščanski morali.

Toda Cerkev se ne zadovoljuje, da s poudarjanjem pravičnosti in ljubezni uči ustvarjati ugodnejše življenjske pogoje, temveč navaja svoje vernike, naj k svojemu delu pritegnejo še drugo sredstvo, ki ni sicer v nobenem gospodarskem učbeniku, je pa vendar temeljne važnosti: sodelovanje božje, božji blagoslov. Peter, ribič, je toli srečen, da ima po zadnjem nočnem neuspehu pri sebi v čolnu samega Gospoda, ki mu kratko veli, naj odrine na globoko in vrže mreže na lov.

Kakor je bilo Petrovo zaupanje v to božjo besedo tako bogato poplačano, da se je prestrašil nad tako obilnim lovom, in kakor je pozneje nešteto drugih z ginjeno hvaležnostjo priznalo pomoč in blagoslov božji v potrebi, tako je še danes dobrotna Previdnost božja nad nami, da jo z zaupno molitvijo priključimo nad nas in nad naše delo: v božjih rokah smo in ni jih bolj dobrotnih.

Dr. L. SK.: Na grobu svetega Petra v Rimu

V božični poslanici leta 1950 je sveti oče Pij XII. povedal sledeče:

»Med svetim letom je bil oltar sv. Petra v vatikanski baziliki priča in središče veličastnih slovesnosti! V veri in ljubezni so bili združeni katoličani vsega sveta. Slava tega svetega kraja pa je bila še na neki drug način dopolnjena. Prav v teku preteklega svetega leta so bila srečno dokončana znanstvena raziskovanja podzemskih prostorov pod oltarjem svetega Petra, vsaj kolikor se tiče Petrovega groba. Mi smo se za ta raziskovanja zanimali prav od začetka našega papeževanja. V najkrajšem času bo izšla z dokazi podprta knjiga o skrbnem raziskovanju.

Ugotovitve so zelo bogate in pomembne. Toda glavno je naslednje vprašanje: Ali so res našli grob svetega Petra? Na podlagi izkopanih in študijev je mogoče jasno odgovoriti: Da. Odkrili so grob prvaka apostolov.

Naslednje vprašanje je povezano s prvim in se tiče ostankov — relikvij svetega Petra. Ali so našli njegove relikvije? Ob robu groba so našli ostanke človeških kosti, toda iz njih ni mogoče z gotovostjo trditi, da pripadajo smrtnim ostankom svetega

Apostola. A kljub temu ostane zgodovinska resničnost Petrovega groba nesporna. Orjaška kupola se dviga prav nad grobom prvaka rimskega škofa, prvega papeža; na prvotno skromnem grobu je čiščenje poznejših stoletij s čudovito doslednostjo zgradilo največje svetišče krščanstva.

V decembru 1951. so štirje znanstveniki, ki so pod nadzorstvom msgr. Kaasa aktivno sodelovali pri raziskovanju, izročili svetemu očetu knjigo z naslovom: Raziskovanja pod oltarjem svetega Petra v Vatikanu. V knjigi je znanstveno obdelano vse, kar so našli v desetih letih težkega raziskovanja, ki se je vršilo 7 metrov pod sedanjim tlakom cerkve sv. Petra in to med zidovi, ki držijo kupolo in 30 m visoki Berninijev baldahin nad tako imenovanim papeževim oltarjem.

Marsiko, mogoče tudi izobražen človek, ko se spominja, da so odkrili grob sv. Petra, si je predstavljal, da so našli lepo grobnico, če je treba celo lep mramornat sarkofag, dobro zaprt in zapečaten. Mogoče je pričakoval objavo napisu, ki naj bi bil na grobni plošči, kakor na primer: Tukaj počiva sv. Peter, prvi rimski škof, ki je umrl mučeniške smrti na križu leta 67. Če bi

kaj takega našli, bi morali brez strahu reči: to ni grob sv. Petra. Zakaj ne? Profesor Josi takole opominja: »Arheolog, ki se razume na stare grobove, prav dobro ve, da je v teku stoletij ostalo le malo grobov nedotaknutih. In še tisti grobovi pripadajo osebam, ki niso ne v življenju in ne v smrti pustile za seboj nobenega spomina. Grobovi pa tistih oseb, ki so, žive ali mrtve, bile deležne čiščenja, — ali v nasprotnem slučaju bile deležne zaničevanja, — niso ostali nedotaknjeni. Ostali pa so neizbrisni ostanki. In to velja danes, nedvomno in znanstveno dokazano, za grob prvaka apostolov.«

In za grob sv. Petra so našli take neizbrisne ostanke med spomeniki in grobovi poganskega pokopališča, čigar najdenje je Pij XII. objavil že v govoru ob priliki 25-letnice sv. škofovega posvečenja dne 13. 5. 1942. Na tem pokopališču, nad grobom sv. Petra, je cesar Konstantin postavil prvo cerkev. Raziskovanja so pokazala velike težave, tehnične in psihološke, katere

je moral premagati cesarski arhitekt, preden je mogel začrtati in uresničiti svoje veličastno delo. Preden so mogli postaviti zidove za cerkev, so morali uravnati prostor, ki je bil na pobočju griča, in pokrit z različnimi nagrobnimi spomeniki, ki so bili dragi in sveti tudi poganskemu Rimu. Vse to nam je jasen dokaz, — da omenimo samo enega — da cesar Konstantin ni izbral tega prostora za cerkev, ker je bil prikladen za zgradbo, ampak ker je bil tam Petrov grob.

Mogoče bo kdo rekel: Grob so odkrili šele leta 1950, ali prej niso vedeli zanj? Vedeli so, da je pod cerkvijo grob. Saj prav zato stoji danes na istem mestu lepa cerkev, ki kaže znake dvatisočletnega življenja katoliške Cerkev. Saj prav zato so milijoni vernikov v dolgih letih poklekali nad grobom, tam izpovedovali svojo vero, in od tistega kraja odhajali v svoje kraje ali v misijonske dežele polni vere in poguma za apostolsko delo in za delo za svoje zveličanje.

PO SVETU NAKROG

NAJDBA OKOSTNJAKOV IZ DRUGEGA STOLETJA OB RDECEM MORJU. Izraelska arheološka ekspedicijska ekipa je dne 19. maja sporočila o najdbi človeških okostnjakov iz 2. stoletja p. Kr.

Okostnjaki so bili odkriti v neki votlini v bližini Rdečega morja. Večinoma so to okostnjaki žensk in otrok, zaradi česar smatrajo, da so bili to judovski begunci pred rimsko vladavo za časa upora proti cesarju Hadrijanu v letih 132 in 135 po Kristusu.

Na okostnjakih ni bilo nikakih znakov nasilja. Zaradi tega smatrajo, da so begunce v votlini izstradale rimske čete, ki so bile na površju zemlje.

Izraelska vlada je izjavila, da je na mnogih okostnjakih še dokaj dobro ohranjena obleka, oziroma njene krpe, kar je pripisati toplemu podnebnju. Na nekaterih lobanjah so še lasje in koža, v čeljustih nekaterih otrok pa zobje.

Dalje so našli v votlini ostanke oliv, žita in ječmena, kakor tudi kose vrvi in košare.

Ker so vsa ta okostja žensk in otrok, smatrajo arheologi, da so bili njihovi možje ali ubiti v bitki, ali pa posekani, ko so hoteli žene in otroke v votlini oskrbeti s hrano.

KOLIKO SLUG IMA MALIK. Sov. veleposl. v Londonu vzdržuje več služinčadi kakor kateri koli drugi državnik. V njegovi rezidencaji ima na razpolago 45 oseb služinčadi: hišnikov, vrtnarjev, služabnikov in hišnih pomočnic, kuharjev in kuharic, čistilk itd. V veleposlanstvu je nameščenih 124 uslužbencev, 26 vratarjev in 16 šoferjev.

KOREJSKA VOJNA JE STALA ZDRUŽENE DRŽAVE 18 BILIJONOV DOLARJEV. Podtajnik obrambnega departamenta Struve Hensel je izjavil, da je korejska vojna stala Združene države 18 bilijonov dolarjev. Pri tem niso upoštevane plače vojakov in častnikov. Podtajnik je nadalje povedal, da so Združene države izdale v zadnjih petih letih in pol — 172 bilijonov dolarjev za lastne oborožene sile in samo 11 bilijonov dolarjev za oborožitev svojih zaveznikov.

ATOMSKE CENTRALE V FRANCIJI. Čez dobrih deset mesecev bodo v Franciji začele obratovati prve električne centrale na atomski pogon. Čez nekaj let bodo tudi vse ostale električne centrale preuredili na pogon z atomsko energijo. — Tako je izjavil predsednik električnih central v Franciji pred izbranimi znanstveniki svetovnega slovesa.

To je prvi uradni francoski glas, ki odkriva močan napredek francoskih raziskovalcev atomske energije v miroljubne namene. Danes uporablja Francija na leto 500 bilijonov kilovatov ur, čez deset let jih bo potrebovala 100 bilijonov.

VRNILI SE JE 250 RUSKIH UJETNIKOV. Dne 4. junija je prispela iz Rusije skupina 250 ruskih ujetnikov nemškega porekla, ki so bili odpeljani med vojno ali pa v prvih povojnih letih. Ujetnike so ruske oblasti vrnile po podpisani mirovni pogodbi med Avstrijo in Rusijo. Ujetniki vedno povedati marsikaj zanimivega. V zloglasnih sovjetskih taboriščih so baje tudi ameriški ujetniki, kakor tudi sin slavnega magnata topov industrijalea Kruppa. Pred tremi tedni je izbruhnila vstaja v taborišču Resta v Sverdlovskem okraju. Romunski in ogrski ujetniki so se uprli zaradi neznošnih življenjskih razmer v taborišču. Vstajo so Rusi udušili v krvi in mnogo izmed demonstrantov postrelili. Podobne vstaje so bile tudi po drugih taboriščih, a povsod so jih s silo zatrli, so povedali izpuščeni ujetniki.

VLAK BREZ STROJEVODJE. Prvič v zgodovini železniškega prometa so pred tedni na progi Pariz-Le Mans preizkusili vožnjo z vlakom brez strojevodje. Vlak je sestavljala električna lokomotiva s tremi navadnimi vagoni in vozom za popravila. Vlak so vodili radijsko iz začasne postaje.

„Novi list“ se je oglašil

»Novi lista, ki nam običajno odgovarja le s svetopisemskimi reki in z modrostjo cerkvenih očetov, se je v zadnji številki obregnil ob žalno komemoracijo za protikomunistični žrtvami, ki jo je priredila strmolglava skupina zaletelih gorških slovenskih katolikov.« Huda je se, zakaj se spominjamo le žrtev Kočevskega Roga, to je žrtev, ki jih ima na vesti današnji jugoslovanski režim. Gospodom okoli »Novega lista« je nerodno, da se teh žrtev spominjamo in da še vedno terjamo obračun za te žrtev. »Novi lista« morda ne ve, da je to bilo že po vojni in ne v odkritem boju, temveč maščevanje nad nemočnimi. Zakaj se »Novi lista« ne loti »Primorskega dnevnika« s tako lekcijo? »Primorski dnevnik« že tedne prinaša slike padlih, a še do danes ni prinesel slike onih, ki so se borili izven OF, ali onih, ki jih ima na vesti OF. Tudi nekateri gospodje okoli »Novega lista« so nekot stali v izrazito protikomunističnih vrstah. Danes pa jim je njihov šef odpel možgane in so tudi oni nesli puško v kašo, ker tako bolje kaže, da se o preteklosti ne govori, ker bi bilo za marsikoga nerodno. Življenjska modrost kaže, da je bolje, čakati v ozadju in stopiti naprej, ko je nevarnost mimo. To je modrost šefa »Novega lista«. Ko je postalo vroče, je pred leti »Novi lista« ukinil in se umaknil. Ko se je začela revolucija in bi moral kot narodni voditelj narodu pokazati pravo pot, je molčal in čakal v Beogradu, da je videl, kam se bo nagnilo. Ob zmagi se je tudi on odločil. Danes kritizira po Tržaškem in Goriskem, dokler pa je bil v Jugoslaviji, je molčal. Res moder mož, ki redko odgovarja na napade. A kadar odgovori, ga polomi, ker njegov čas se ni prišel.

MARIJANIŠČE MED POČITNICAMI

Razen malega števila onih, ki so imeli ali bodo še imeli opravka z nižjim tečajnim izpitom, so vsi ostali gojenci že na počitnicah in so uradno nastopili čas zlate prostosti po zahvalni šolski maši. Nekateri bodo imeli nekaj pokore, ker niso med šolskim letom dovolj krepko napenjali svojih možganov; popravni izpit je zdravilo.

Ves marijaniški prostor je v teh tednih kot mali, čeprav kraški, paradiz: bujna rast na vrtu, v parku in v dolini; prijetno vabi cvetje; petje kosa in drugih krilatih pevecov pa je toliko bolj glasno in veselo, kolikor manj kričavih glasov je slišati iz kapele in dvorišča. Ze pred enim mesecem je bila postavljena 97 m dolga in okusno izdelana železna ograja, zaradi česar je Marijanišče še bolj pridobilo na svoji privlačnosti. Tudi med počitnicami bo tu živahno življenje.

V drugi polovici junija se je pričel gospodinjjski tečaj, ki ga pripravlja slov. Vincencijeva konferenca na Opčinah za openska in druga okoliška dekleta. Udeležence so le med dnevom zaposlene v zavodu ob predavanjih, praktičnih poizkusih v kuhinji, na vrtu in seveda tudi v obednici. Na večer pa se vračajo na svoje domove. Tečaj vodijo č. šolske sestre, ki imajo svoje središče pri Sv. Ivanu.

V avgustu se bodo za 2 dni zbrali gojenci in opravili duhovno obnovo, seveda

če ne bodo preveč razkropljeni po kolonijah.

Dijaki, člani Slov. dijaške zveze so si rezervirali čas za 3 dnevne duhovne vaje v septembru. Verjetno bo kak dan v avgustu in septembru posvečen tudi ostalim, to je kmečko-delavskim fantom in možem, saj je toliko vprašanj, na katera si žele zadovoljivega odgovora.

Prostorno in zaprto dvorišče v Marijanišču je pa kot nalašč primerno v poletnem času za kak pevski nastop ali dramsko uprizoritev.

Toda glavna skrb nas vseh pa bo ta, da dobi zavod za prihodnje šolsko leto čim več sposobnih fantov, ki bodo voljni učiti se in oblikovati svoje mlade duše po vzorih Brezmadežne.

Priglasenje gojencev za novo šolsko leto v Marijanišču traja do 15. julija. Prošnjo morajo napraviti tudi dosedanja gojenci.

Novi prosilci naj prošnji prilože: izjavo domačega duš. pastirja o vrednosti fanta; zadnje izpričevalo; krstni list in zdravniško izjavo o zdravstvenem stanju fanta.

Prednost pri sprejemu imajo oni, ki bodo obiskovali gimnazijo in med temi oni, ki bi imeli vsaj daljne znake za duhov. poklie.

Vsem poznanim in nepoznanim dobrotnikom, ki zavod na kakršenkoli način podpirate, iskren Bog plačaj! Marijanišče se Vam iskreno priporoča v molitev in naklonjenost tudi v bodočnosti.

ZANIMIVOSTI

IN KLJUB TEMU TVOJE DELO NI UPOŠTEVANO. Po preizkušeni podatkih je gospodinja, ki je dosegla 70. leto starosti, v svojih petdesetih letih gospodinjstva prišla 20.000 gumbov, zakrpal 18.000 nogavic, 55.000 krat je postlala postelje; pripravila je 36.000 kosil in večerj, ter 100.000 krat skuhala kavo; umila je 200.000 krožnikov in 500.000 kosov pribora. Oprala je 30.000 srajc in 15.000 rjuh. Pri svojem delu po stanovanju in nakupovanju je prehodila 60.000 km, kar bi ji zadostovalo, da bi poldrukkokrat obhodila ekvator; in kljub temu ni nič izvršila, kajti svojega dela ne more pokazati, umevno, da tudi nobenega plačila ni dobila zanj.

LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA. V večki modni trgovini si je mlado dekle izbiralo blago. Nadevala si je kose svile in tako hodila po trgovini, ne meneč se za radovedne poglede ostalih kupovalk. Končno se je približala nekemu drugemu dekletu:

»Gospodična, prosim vas, pomagajte mi izbrati poročno obleko. Ni mi toliko od tega, da bi bila svila lepa, hotela bi le, da bi bila zelo šumeča.«

»Če je tako, potem zberite si tale taft, ki najbolj šumi.«

»Hvala,« je odgovorilo mlado dekle. »Veste, moj zaročenec je namreč slep, zato hočem, da me bo slišal, ko bom poleg njega stopala proti oltarju.« je dodala v opravičilo.

ZA OLIMPIADO 1960 SO DOLOČILI RIM. Pretekli teden je mednarodni olimpijski odbor na seji s tajnim glasovanjem izvolil mesto Rim za olimpiado 1960. Med predlaganimi mesti sta dobili največ glasov Rim in Lozana, na tretjem glasovanju pa je kljub temu zmagal Rim v veliko veselje Italijanov.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

IZ ARGENTINE

ROPARSKI UMOR. V noči med 21.-22. majem sta bila na svojem posestvu ob paraganjski meji v Argentini umorjena od roparjev mlada zakonca Ivan Rudolf iz Črnege vrha nad Vipavo in njegova žena. Pokopali so ju v mestu Formoza. Zapuščata par letno hčerko, ki so jo vzeli k sebi stari umorjene žene, ki tudi tam blizu bivajo. — Njihovim sorodnikom na tržaški cesti iskreno sožalje.

IZ KOROŠKE

UMRL JE DEKAN JERNEJ HAFNER. V nedeljo 12. junija je umrl v taborišču v Spittalau preč. g. župnik Jernej Hafner, bivši dekan v Moravčah pri Litiji. Star je bil 67 let. Pokopali so ga v sredo 15. junija v Spittalau.

Bil je zelo priljubljen, organizatorično in dušnopastirsko delaven gospod, za katerim žalujejo vsi, ki so ga v življenju poznali.

Poravnajte naročnino

KRIVDA IN ZASLUŽENJE KRVI

Govor ljubljanskega škofa gospoda dr. Gregorja Rožmana na spominski akademiji 4. junija 1950 v Clevelandu.

V zadnji vojski, ki miru ni prinesla, koliko je bilo krvi prelite! Ne vem, je li točna statistika že narejena — gotovo je bilo ogromno žrtev ne samo med vojaki, še več v taboriščih, rjavih in rdečih, in med civilnim prebivalstvom v zbombardiranih mestih — reka krvi, ki napolnila bi jezero. V vsej človeški zgodovini, ki skoraj ni drugega kakor povest, kako se je človeška kri prelivala — od uboja Abela pa do današnjih dni — morje krvi, v kateri bi ves sedaj živeči človeški rod utonil, če bi prelite krvi usmiljena zemlja ne bila popila.

Prelita človeška kri — ali se je drži krivda, ki terja maščevanje, ali zasluženje in odrešenje? Oboje!

KRIVDA:

Kdor nepravilno prelije kri drugega, nosi krivdo — vnebovpijočo, ker nedolžna kri vpije do neba.

Nepravilno — kdor nima zakonite oblasti nad življenjem in smrtjo sočloveka, torej samozvano, samovoljno ubija, bodisi kot zločinec, bodisi kot revolucionar — krivda se drži njegove morilske roke, ki se z vodo ne da izprati.

Nepravilno preliva kri tisti, ki ima sicer zakonito vladarsko oblast, a s smrtjo kaznuje dejanja, ki smrti ne zaslužijo ali brez strogo dokazane krivde nepravilno ubija — oblast, ki krivično vojske začne, kajti za krivično ni nikoli nobenega moralno upravičenega razloga — vojska, ki ima krivičen cilj, nikdar ne more biti upravičena ne pred Bogom ne pred ljudmi.

ZASLUŽENJE KRVI:

se drži tiste krvi, ki je bila nedolžna prelita. Ne morilca ampak po nedolžnem ubitega venča zasluženje in slava pred Bogom.

Kdo je tako nedolžno umorjen? Kdor ni ničesar zakrivil, a so njegovo kri prelili — kdor koli: oblasti ali samozvanci.

Kdor je sebe in svoje upravičeno branil pred napadi nasprotnika — kogar koli: ali tujca ali domačina.

Kdor je padel v obrambi krivično napadene domovine.

Kdor se je vojskoval za pravo svobodo, za uničenje trinoštva nad svobodnimi ljudstvi, za splošne človečanske pravice in svobosčine.

Po teh moralnih načelih moremo presoditi, kdaj je prelihanje krvi krivda, kdaj ne; kdaj znači zasluženje za tistega, čigar kri se je prelila, kdaj pa kazen za tistega, ki je vzrok prelihanja nedolžne krvi. Natančno in popolnoma pravično bo to presodil Bog. On, Vsevedni, edini natančno pretehta krivdo, presodi nedolžnost, preceni zasluženje in pravično določi kazen.

Božja pravičnost mora za vsako nepravilno prelihanje krvi zahtevati zadoščanje, naložiti kazni; če bi Bog tega ne storil, ne bi bil neskončno pravičen. Kdaj in kako bo terjal zadoščanje in, če ni prostovoljnega zadoščanja, naložil kazni — to je njegova zadeva, ne naša. Včasih še le po stoletjih; včasih vidno tu na zemlji, včasih samo v večnosti, kar je našim očem že zakrito. Pride pa — tako Jezus Judom: »Pride nad vas vsa pravična kri prelita na zemlji, od krvi pravičnega Abela do krvi Zaharija... ki ste ga umorili med templjem in oltarjem. Resnično povem vam: Vse to bo prišlo nad ta rod.« (Mt. 23, 35, 36).

Božja pravičnost pa daje krvi nedolžnega, ki se je po krivdi morilca prelila, odrešilno moč in to v moči in zasluženju najbolj nedolžne in svete krvi, ki je bila kdaj prelita — odrešilne krvi Jezusove. V vsaki nedolžni preliti krvi je zasluženje in odrešenje, posebno v krvi mučencev, ki so bili mučeni in ubiti iz sovraštva do vere, do Cerkev, do Boga.

Med krvjo, ki je bila prelita v zadnji vojski in še vsa leta po njej do danes, je mnogo nedolžne krvi, tudi resnično mučeniške krvi v pravem pomenu besede.

Ta kri je dragocen zaklad v božjih očeh. Ta kri ni tekla zastonj, čeprav morda ni nobenega vidnega uspeha doslej imela — čeprav bi bili s kriv-

VETRINJE - MESTO SOLZA IN IZDAJE

Velik je naš čas, ker dela mučnike. Povsod zahteva od mnogih, da dajo v najhujšem trpljenju življenje za vero. Koliko so jih že usmrtili ob najstrašnejših mučenjih, prav kakor v prvih dobah krščanstva... Satan ima že svojo fronto, pa ima tudi Kristus svojo fronto. Po robu se moramo postaviti hudobnim silam, da se bomo izognili njihovim strahotam...

(Nadškof A. B. Jeglič, Celje, 29./VI. 1937).

To so besede, ki jih je govoril nadškof Anton Bonaventura Jeglič slovenski mladini, slovenskim možem in fantom. Slovenska mladina, ki je poslušala svojega Mojzesa, se je dobro zavedala, kakšen čas prihaja. Politični žaloigri v aprilu 1941 se je kmalu pridružila še hujša nesreča. Nad Slovence so se zgrnili temni oblaki tuje zasedbe in Satan je vrgel svoje seme in svoje mreže. Slovenski narod je bil postavljen pred tako težko zgodovinsko preizkušnjo, da njegova zgodovina ne pomeni podobne. Krvni davek, moralni propad in materialna škoda so bili toliki, da jih pokolenja ne bodo poravnala. Veliki so bili tisti časi in rodili so veliko gorje. In temu zlu se je naš narod moral spontano upreti. Najprej se je uprl z duhovno silo jasne ločitve med dobrim in zlom. Toda to je bilo premalo. Zlo se je hohotilo. Komunistem, ki se je preko noči proglasil, da prinaša rešitev, je našel sredi politične zmede in tuje zasedbe ugodna tla, da je v veliki zmedbi prižgal grmado, v kateri so mnogi videli odrešujočo svetlobo. Niso pa videli, da ta grmada osvetljuje rdečo peterokrako zvezdo, srp in kladivo. Preko vse slovenske zemlje je zagorelo. Rdeča revolucija, ki so jo dvignili na svobodo izpuščeni kriminalci, delomarneži in petokolonci, je začela s svojim delom pod geslom: »NAS BOG SO ROP, POŽIG, UMOR.«

ODPOR PROTI REVOLUCIJI

Poštena plast slovenskega naroda ni sprejela klika po krvavi revoluciji v svojih vrstah. Ker pa nasilje od zunaj podpiranih revolucionarjev ni poznalo meje in so se revolucionarji borili mesto proti okupatorju predvsem proti lastnim idejnim nasprotnikom in to za ceno življenj, je v poštenih slovenskih prsah zavrelo. Predvojna slovenska politična oblast je spustila ob prihodu tujih zasedbenih sil komuniste na svobodo in to v dobri veri, da bo izreden čas pripeljal vse k narodni slogi in strpnosti. Toda ne. Prvi so morali pasti prav bivši oblastniki in idejni nasprotniki, ki so komunistom napravili usluge.

Krvavemu obračunavanju kriminalcev se je narod uprl sam. Okupacijska oblast je držala roke križem. Saj ji je celo ugajalo, da Slovenci sami pobijajo Slovence. Odpor proti komunističnemu nasilju je združil poštene sile v Vaške straže in pozneje v Slovensko domobranstvo. Te sile so se postavile v bran mednarodno plačanemu komunizmu, varovale so slovenske domove in narodno imetje pred uničenjem azijskih hord. Vsa vojna leta so slovenski protikomunistični borce nudili vso zaščito in pomoč zavezniškim padalcem in ujetnikom, kjer so le mogli, samo da so jih rešili pred nacifašističnimi grozodejstvi. Borba proti komunizmu, obramba doma pred uničenjem in pomoč zavezniškim silam, to so edini grehi in prestopki slovenskih protikomunističnih borec.

do krvi omadeževani morilci zmagali — zastonj ni! Počakajmo, kakor čaka sejalec, ki je položil seme v zemljo, da vsaki in začne rasti.

Niti kapljice nedolžne krvi ni pozabljene, ni izgubljene — kakor v fizičnem svetu nobena energija ne izgine, — spremeni se — tako tudi ne kri. V božjih računih je vse za beleženo; vsak račun bo ob svojem času predložen, iz vsake kapljice nedolžne krvi bo zrastle cvet in sad.

Mnogo nedolžne slovenske krvi je bilo prelito od črnih, rjavih in rdečih sovražnikov — srca se nam krčijo, ko se je spominjamo — a na to kri se opira naše najtrdnjše upanje.

Ta kri bo našemu narodu v vstajenje, ne v smrt, v osvobojenje, ne v suženjstvo, v zasluženje, ne v kazen — v končno odrešenje. To je naša trdna vera, ki jo izrekamo ob slovesnem spominu na one, ki so morali preliti svojo kri, da nam zarije boljše in lepša svoboda.

KONEC VOJNE

Ko se je v polni pomladi leta 1945 naglo bližal zlom na vseh frontah, je pršla huda ura nad slovenski narod. Popolna kapitulacija angloameriške diplomacije na konferencah v Teheranu in Jalti pred Stalinom je pokazala svoje sadove in posledice. Obljubi o neki novi, resnično demokratski in zvezni Jugoslaviji so verjeli sprva le naivni Angleži. Tem se je pridružil Roosevelt in skovali so sporazum med Titom in Subašičem. S tem je bil zadan milostni udarec protikomunističnim silam tudi na Slovenskem. Ker so v vzhodnih predelih Jugoslavije gospodarile sovjetske čete in so iste že stale tudi ob Muri pripravljene za nastop v Sloveniji, če bi bilo po-

nemu nasilju. Pot do zaveznikov je bila najkrajša preko Gorenjske na Koroško. Ugoden sprejem pri Angležih na Koroškem je vžil vsem novega ognja, upanja in tolažbe za težke dni umika, saj so mnogi rabili dolge dni, da so se umaknili iz komunističnih klešč. Na Vetrinjskem polju so se zopet sešle razbite družine. Tu so se srečali s povratniki iz nemških taborišč in z mobiliziranci iz Gorenjske in Stajerske, ki so jih Nemci v zadnjih mesecih nasilno mobilizirali. Vse je čakalo in ugibalo. Dvojna je bila možnost. Ali bodo zavezniki reformirali slovensko protikomunistično vojsko in z njo zasedli Slovenijo; ali pa bodo dali vsem tem množicam pravico do političnega zatočišča in zaposlitev dela sposobnim. Takrat še ni nihče mogel

ročali o nečloveškem ravnanju z vojniki ob prevzemu. Toda vse te vesti je bilo težko preveriti.

V dneh 27., 28., 29., 30. in 31. maja so poslani na isti način v Italijo tudi slovensko narodno vojsko, kateri se je pridružilo večje število sorodnikov-civilistov. Že par ur po odhodu vsakega od teh transportov iz Vetrinja so se širile govorice, da so transporti odpeljali proti jugoslovanski meji. Šele ko se je posrečilo ubezati nekaterim popolnoma zanesljivim pričam, smo vsi spoznali, da je bilo vse res, kar nas je že nekaj dni morilo. Med množico so mrgoleli komunistični agitatorji, ki so delali zmedo in ustvarjali javno mnenje.

Angleški poveljnik taborišča major Barre niti sam ni mogel verjeti, kaj se v resnici dogaja. Prepričan je bil, da odhajajo transporti v Italijo. Točen pregled pa je bil zaradi prepovedi gibanja vseh civilistov nemogoč. Nad 10 km se ni smel nihče podati od doma. Izdajstvo, ki ga je doživel slovenski protikomunist v Vetrinju s strani Angležev, je neodpuščljivo. Najprej prijazen sprejem, potem pa hinavsko izdajstvo. Če bi nas Angleži, ko smo jih prosili za zaščito takoj odklonili, bi to še razumeli. Da pa so se poslužili laži in zvijače in naše ljudi vrnili na tako izdajalski način, tega od Angležev nismo pričakovali, pa četudi bi šlo samo za en transport. Tako pa je bilo sramotno in na podoben način poslano v roke komunistov nad 10.000 ljudi: vojakov, mater, očetov, deklet in celo otrok. Usoda, ki je vse zadelo, je več ali manj znana. Bilo je konec vojne, a slovenski Dachau, Mathausen, Katyn so se šele odpirali. Gréaricam, Turjaku, Kočevju so se sedaj pridružili St. Vid, Teharje in druga taborišča, kjer so morali po končani vojni sramotno ponizani trpeti pred krvnim bratom Slovincem-komunistom ljudje, katerih greh je bil le v tem, da so ljubili svobodo, demokracijo, vero, narod in da so zaupali zapadu, ki pa jih je sramotno izdal. Zapad se je boril proti nasilju. In prav temu nasilju je sam izročil na tisoče žrtev za ceno nekega papirnatega zavezništva.

SLOVENSKI PROTİKOMUNISTIČNI BORCI SO SE BORILI PROTI KOMUNIZMU V SVOJI DOMOVINI. SLOVENSKI KATYN NI POZABLJEN!

JEREMIJA KALIN:

Pismo v Vetrinju

Ze vstopili so v kamijone, ko nekdo pokliče: »Tone, pismo zdoma!« — Čez Ljubelj je pribežal kum Mihel, dá mu ga... Kamijon zdrevi... Tone bere:

»Dragi mi! vesela sem, da šel si v svet: so v Lešah jih ubili pet; pri nas so preiskali vse, grozili nam — res, težko je — a hvala Bôgu! ni Te tu — zahvali se še Ti Bogu! S poljubom Te čakala bom, z otrokom, da se vrneš v dom... vsa zvesta... žena...«

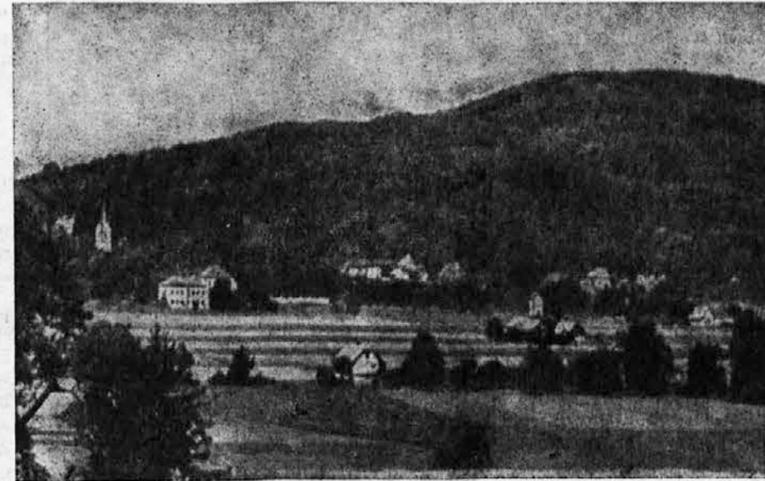
In dodatek:

»Še jaz besed par, dragi atek! Da na Koroškem si, je vsa vesela rekla mamica. Tako zdaj veva, da si živ: Ko bo ta strašni čas minil, se vrnil boš in boš oral, in jaz Ti bom voliče gnal, skup bova ukala čez klance, da bo odmevalo v Gorjance, nič več ne bo me strah gozdov, saj s Tabo hodil bom domov... Tvoj sinček Tonček...«

Voz drevi...

Solzné so Tonetu oči — ne vidi nič in ne vé nič, zakaj je Jož zaklel: »Hudič!« zakaj stoji kamijon... V vagon so strpani že Jož... in on... vsa vas... vsa srenja... ves okraj... domov se vračajo... nazaj v Gorjance... v Dol... v Kočevski Rog... Tam legli so... Gozd vseokrog...

Od tam zdaj Tone zre domov, ko Tonček goni par volov. Se sinu zdi, da nekdo uka — kot jok je klic... še, v gozd ne upa... še caka z mamico doma, da prišel oče bo iz sveta...

Pogled na Vetrinjsko polje, prizorišče slovenske žaloigre poletj 1945.

trebno, se je slovenska protikomunistična vojska umaknila iz ožje domovine. Preko Gorenjske so se junaki boreli za svobodo in demokracijo pomikali proti Karavanam ter preko Ljubeka in Drave dospeli na Koroško, kjer so po kapitulaciji nacistov že Angleži prevzeli oblast.

ZAKAJ NA KOROSKO

V trdni veri in po zanesljivih zagotovilih, da so Angleži o slovenski protikomunistični obrambni vojski poučeni, se je ista z veseljem približala zmagoviti zavezniški VIII. armadi. S slovensko narodno vojsko se je umaknilo iz ožje domovine tudi več tisoč civilistov, ki so slutili komunistično nasilje. Mnogi pa so ga že čutili na Dolenjskem. Zato so se umaknili. Saj so dobro pomnili Kočevje, Gréarice in Turjak. Vsa ta ogromna množica se je po naročilu angleške vojske oblasti v Celovcu ustavila 12. maja 1945, leta na Vetrinjskem polju. Vsa ta množica ni imela drugega namena, kot da si reši golo življenje. Domove in imetje pa so že itak prepustili komunistič-

NAMESTO V ITALIJO V JUGOSLAVIJO IN V SMRT

Na Vetrinjskem polju je taborilo na tisoče vojakov in civilistov. Ze itak težkim skrhem so se pridružili še nezadostna hrana, slabe higijenske razmere in taborjenje pod milim nebom. Kmalu po prihodu v Vetrinj so se začeli širiti glasovi o premetitvi slovenske vojske in civilistov v Italijo in sicer v Forli in Palmanovo, kjer je že taborila velika skupina srbskih četnikov. Dne 24. maja so poslali v Italijo prvo skupino četnikov. Toda že naslednji dan so se začele širiti govorice, da Angleži vozijo četnike na postajo Pliberk in Podrožico, da jih tu izročajo Jugoslovanom, ki jih potem z vlakom vozijo preko meje. Vračali so se že tudi prvi ubežniki in po-

PUST IN MRZEL DAN

Ko je bil del Slovenije pod francosko zasedbo (1809-1813), je živel v Ljubljani francoski pisatelj Charles Nodier, ki je urejal uradni list Télégraphe officiel. Ko so Francozi v jeseni 1813 zapuščali naše kraje, je Nodier 15. septembra napisal v uradnem listu označbo Slovencev, ki jo še danes beremo z nekim prijetnim, čeprav zadržanim zadovoljstvom. Takole pravi:

»Bilo je to ljudstvo brez morilcev, brez tatov, brez slabih ljudi, mogel si njihovo delo prepotovati z denarjem na dlani. Bil je to narod, ki smo ga morali šele učiti rabiti ključavnico in zapah, sploh najboljša družba dobrih ljudi; v sredi med njimi bi si želel umreti.«

Čeprav odštevamo dejstvo, da je te besede napisal eden izmed nešteti osvajalcev, ki so nam vse do danes vladali dasi odštevamo čustva, ki so tujca navdajala ob slovesu v nekoliko večji meri, smemo kljub vsemu videti v Francozovih besedah lep poklon, mnogo odkritosti in resnice.

»Med Slovenci bi si želel umreti,« je zapisal tujec pred 140 leti. Koliko pa je danes Slovencev, ki bi rekli isto?

*

V 1300 letih zgodovine, ki jo moramo po neki tragični nujnosti samo sprejemati, smo si znali kljub vsem nasprotnim silam ustvariti svojo globoko občuteno samobitnost z vsemi njenimi sestavinami: jezikom, kulturo, vero, čustvovanjem in mišljenjem. Mnogo so nam škodovali gospodarji, ožili so nam prostor, vrinjali so se v naše občestvo in ga razdvajali, trudili so se, da bi nam dokazali, da nismo tisto, za kar sta nas ustvarila Bog in narava. Slovenci pa

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ob desetletnici zasužnjenja slovenskega naroda: Nekaj resnic o veliki laži Osvobodilne fronte

Odlomki iz dokumentarnega dela „Zgodovina in obraz komunistične revolucije v Sloveniji“, ki razkrinjuje nastanek, taktiko, delo, cilje in pravi značaj tako imenovanega osvobodilnega boja med Slovenci

Nedavne proslave ob desetletnici zasužnjenja slovenskega naroda po komunistični, od zunaj podprti diktaturi, so potekale v znamenju potvorenje ter trenutni partijski taktiki in potrebam prikrojene zgodovine. Ob njih so razni najeti kričarji v Ljubljani in v Trstu pogrevali laži o vlogi, ki naj bi jo bili voditelji nekdanje Osvobodilne fronte, sedanje Socialistične zveze delovnega ljudstva ter njenih priveskov v zamejstvu, igrali v uporu stare Jugoslavije proti Nemcem v marcu leta 1941, v organizaciji prvega odpora proti okupatorjem, o »vsenarodnem značaju« OF in njenega »osvobodilnega boja« in tako dalje.

Dogodki, ki so se odigrali v zasedeni Sloveniji in na Primorskem od leta 1941 do leta 1945, posebno pa stanje od konca vojne do danes, v katero je vrgla slovensko ljudstvo OF, sami po sebi dovolj zgovorno pričajo, kaj je bil pravi namen in edini cilj te zločinske organizacije; namreč: po tujem naročilu in za tuje koristi zanetiti v času okupacije državljansko vojno med Slovenci, izvesti še pred koncem svetovnega spopada na slovenskem ozemlju komunistično revolucijo, ki bo pod krinko boja proti okupatorju in njegovim pomagačem likvidirala čim več dejanskih in morebitnih nasprotnikov komunizma, uničila čim več tvornih dobrin, narodnega imetja ter spominov na katoliško preteklost slovenskega naroda. Slovenci s tem čim bolj sproletarizirala ter komunistični partiji kot edini zagotovila vodstvo ter oboroženo silo za prevzem oblasti.

Velika laž Osvobodilne fronte je tako razkrinkana z njenimi lastnimi dejanji ter z grozotnim trpljenjem slovenskega naroda, ki živi po njeni krivdi že petnajst let v vojnih razmerah, stiski, pomanjkanju ter, kar je najhujše, v duhovnem in tvarnem jarmu, kakor mu ga doslej ni nadel še nobeden tujih gospodarjev.

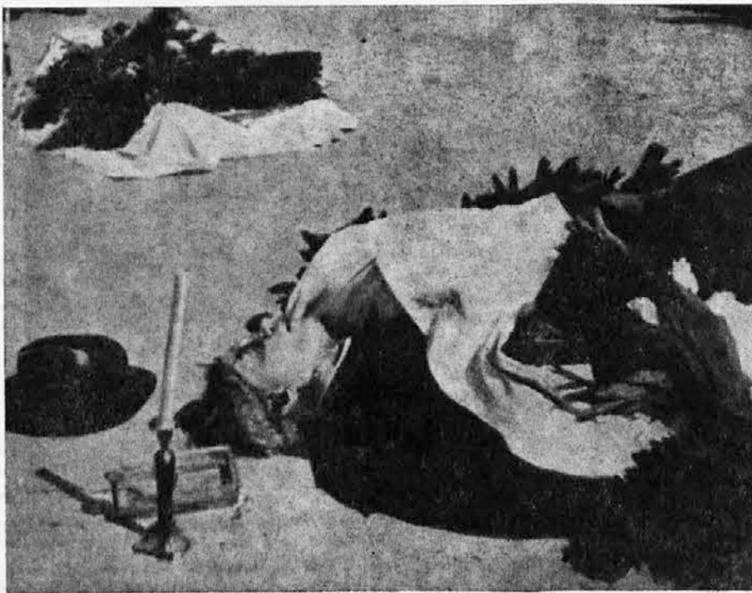
Zgodovinsko krivdo Osvobodilne fronte za trpljenje in žrtev slovenskega ljudstva med vojno in okupacijo ter po njej; veliko laž tako imenovanega »osvobodilnega boja« dokumentarno in neizpodbitno razgalja knjiga »Zgodovina in obraz komunistične revolucije v Sloveniji«, ki bo izšla v angleščini v Združenih državah. Iz nje posnemamo nekaj značilnih dejstev, da se bo ob proslavi desetletnice velike laži in velikega zločina nad našim narodom slišalo tudi nekaj glasu resnice.

LAZ O ROJSTVU OF

Voditelji slovenskega komunizma dajejo nastanku Osvobodilne fronte v različnih obdobjih različni časovni poudarek. To je odvisno od razmerja, v katerem so trenut-

no do Sovjetske zveze. Letos, ob pripravljajočem se povratku v moskovski hlev, so obletnico 27. aprila povsem zamožali. Drugače je uradno ta dan veljal kot datum ustanovitve OF.

V resnici je OF začela s svojim delovanjem šele po vstopu Sovjetske zveze v drugo svetovno vojno in na njeno zapoved. Kdor je med vojno živel v Ljubljani, dobro ve, da vse do konca junija tam živa duša ni vedela ničesar ne o OF, ne o kakem »osvobodilnem gibanju«, ki bi ga vo-

V znamenju Osvobodilne fronte... Dr. Lambert Ehrlich, vseučiliški profesor v Ljubljani, znanstvenik mednarodnega slovesa, član jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu po prvi svetovni vojni, kjer se je boril za slovensko zemljo, zlasti za Koroško in Prekmurje; duhovnik svetniškega življenja, ki je aprila 1941 moral bežati iz Slovenije, ker mu je grozila smrt od Gestapa — ustreljen 26. aprila 1942, ko se je vračal od maševanja v Ljudskem domu. Zapoved za njegov umor je dal pokojni Boris Kidrič, katerega je dr. Ehrlich leta 1937 s svojim posredovanjem rešil iz avstrijskega zapora na Dunaju, kamor so ga vtaknili zaradi njegovega komunističnega rovarjenja. Umor moža, pri čigar mizi je mesece in mesece jedel kot student tudi prenekateri bodoči komunistični krvniki, je organizirala Kidričeva žena, Zdenka Armičeva, voditeljica morilske organizacije VOS, pozneje OZNe.

dili slovenski komunisti. Ti so, kakor francoski in drugi komunisti po svetu, zaradi zavezništva med Sovjeti in Hitlerjem bili vse do tedaj najvnetejši nemški vohuni in kolaboraterji, ki so z zastavami, cvetjem in poljubljanim sprejemali naostične tanke, vdirajoče v Slovenijo. (Jesenice, Maribor, Dolenjska itd.). Ob množičnih izgonih Slovencev z Gorenjskega in Stajerskega v prvem mesecu nemške zasedbe ni Partija izdala niti enega protestnega le-

vedajoč se, da mora tudi duh — kot kri — iti iz veka v vek. Kdo je vsako leto spreminjal sisteme in pri tem hlinil, da mu je cilj čim večja izobrazba, v resnici pa z namenom, da bi se čim bolj zbrisal spomin na preteklost in da bi bila tuja učnost kar najtrdnješa opora suženjstva?

Vse svoje življenje pa Slovenci ni pozabil na Boga, temveč ga je častil in prosil pomoči. Mogočno je vabil veliki farni zvon k službi božji, šotori kramarjev so se svetlikali, pokali so topiči in naznanjali, da je praznik. Takrat sta bila praznična tudi Slovenceva obleka in srce. Stari Tolminec je kar 70-krat obiskal božjo pot na Mengorah, pa še prosil Boga, da bi mu dal priti 71-ič.

Danes pa božično zvonjenje... moti mir delovnega ljudstva in v času velikonočne sv. maše mora priti mladina na Cerkljansko na športno igrišče. Duh se je moral umakniti mrzli snovi, toda po nekem ugodnem prokletstvu je snovi manj, kot je je bilo kdaj koli prej.

To naj bi bila le skromna podoba Slovenca nekoč in sedaj, napisana ob desetletnici komunistične tiranije. Prilikavi bi bili, ko bi spraševali komuniste, zakaj in čemu spreminjajo slovenstvo lice. Dobro vemo, da so organizirali morijo zato, da bi Slovenci padli v dokončno in najhujšo temno suženjstvo. Zato smo jim sneli vse krinke, s katerimi so si pripravljali vsak čas našim obraz, da bi jih ljudje ne spoznali, pač pa verjeli njihovim besedam. Ne bomo jih spraševali, čemu suženjstvo, zatiranje in beda, saj to je njihovo bistvo in njihov namen. Ko bi propadlo zlo, bi propadli tudi sami.

Slovence se ozira danes skozi pust in mrzel dan v nebo, da bi zagledal svetlo zvezdo...

Oliver

taka, ali izrekla besede, ki bi pozivala k odporu proti tej obliki rodomora. Nasprotno, njeni aktivisti so Gestapu sestavljali sezname ljudi, ki jih je treba preganiti v Srbijo ali odvleči v taborišča.

Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije je prvi tajni poziv na odpor sprejel šele na seji, ki jo je imel 22. junija, na večer začetka vojne med Sovjeti in Nemčijo, v vili Vladimirja Ribnikarja, lastnika lista »Politika« v Beogradu. Seje sta se udeležila tudi Tito in oče Osvobo-

niškega zbora, čigar ugled je treba uničiti enkrat za vselej.

2. zbrati vse orožje in vojaško blago ter ga spraviti v varna skrivališča za poznejšo rabo;

3. zbirati podatke o posameznih častnikih in vojaki, ki ne pripadajo našemu gibanju.

Za izpolnitev te naloge je treba povsem izkoristiti naše podtalne organizacije na domači fronti, ki naj delajo po istem načrtu.

»Nudite vso potrebno pomoč Ustašem, Makedoncem, Albancem in drugim nacionalističnim organizacijam; v kolikor lahko pomagajo k zrušenju sedanjega (jugoslovanskega) režima.«

Kratki dnevi vojne v Sloveniji, ki je padla brez strela, dokazujejo, da je Komunistična partija Slovenije, pobudnica, jedro in vodnica Osvobodilne fronte. Tito va navodila že tedaj poslušala in izpolnjevala tako pridno kakor dandanes ter si pridobila z njim vred sramotno slavo prvega in najusodnejšega kolaboracionista za razbitje in poraz Jugoslavije...

LAZ O RDECI VLOGI PRI 27. MARCU

Osvobodilna fronta že petnajst let dopoveduje, da so bili njeni voditelji tisti, ki so dejansko povzročili prevrat 27. marca 1941, ki je bivšo Jugoslavijo spravil iz zveze z Nemčijo ter jo privedel v zahodni tabor. Dejansko so bili ti ljudje, kot sovjetski hlapeci tedaj še Hitlerjevi vohuni, edini odkriti nasprotniki prevrata, katerega so tudi edini javno obsodili.

Komunistična partija Slovenije, v katere osrednjem odboru so sedeli poleg Kidriča, Kardelja in Tomšiča očetje in voditelji OF, je 30. marca 1941, tri dni po prevratu, objavila naslednji oklic:

»Delavci, kmetje, obrtniki! Vojaki in častniki! V novi vladi, ki je sklenila stopiti v vojno ob strani zahodnih demokracij, zopet najdemo večerjane izdajalce, ki so se povezali z angleškimi agenti in ki so pripravljene potegniti Jugoslavijo v vojno na strani angleških imperialistov in za njihove koristi. Mi komunisti najodločneje protestiramo proti takim intrigam, ki bodo naše ljudstvo vrgle v krvavo klanje za koristi angleških kapitalistov...«

Jugoslovanske narode ogrožajo blazni angleški vojni hujskači, ki ženejo našo državo v krvavo vojno. Razbitje nemškega turističnega urada (v Beogradu) ter incident z nemškim veleposlanikom Heerenom poprej kaže, da moramo take elemente ukrotiti s silo ter preprečiti ponovitev podobnih provokatorskih incidentov. Ne maramo biti orodje v rokah angleških imperialistov!«

Imperialistični gangsterji so zanesli svojo krvavo borbo na Balkan, da bi iz balkanskih držav napravili svoje kolonije ter zasužnjili narode teh dežel. Mi odločno nasprotujemo, da bi se Jugoslavija pridružila angleškimi imperialistom!«

Centralni komite jugoslovanske komunistične partije, v katerem je sedel voditelj OF Kardelj, je prav takrat objavil naslednji oglas:

»Imperialistični gangsterji... so zanesli svoj krvavi boj na Balkan, da bi poravnali svoje imperialistične račune na grbi malih jugoslovanskih narodov; da bi vse druge miroljubne balkanske narode potegnili v brezobziren boj, da bi uničili njihova me-

sta in vasi in ženske, otroke in starčke izpostavili strahotnemu klanju in kruti moriji; da bi spravili sosednje miroljubne balkanske narode v medsebojno borbo za njihove imperialistične cilje... ter jih zasužnjili.

»Jugoslovanskim narodom grozi neposredna nevarnost, da bodo potegnjeni v vojno, saj angleški agenti neprenehoma poskušajo spraviti Jugoslavijo na svojo stran. Te agente podpira določena klika v vladi, ki upa, da bo s pomočjo angleških imperialistov obdržala svoje sedanje položaje... Odločno nasprotujemo, da bi se Jugoslavija pridružila angleškim imperialistom; nasprotujemo vsaki koncesiji, dani imperialistom katere koli vrste; zato odklanjamo načrte, da bi imperialističnim državam dovolili svoboden prevoz orožja in vojaške blaga skozi Jugoslavijo in ne bomo nikdar dovolili, da bi imperialistom izročali vojska ali politična oporišča na jugoslovanskih tleh...«

Taka je bila resnična in dejanska vloga voditeljev OF v jugoslovanskem protinacističnem prevratu marca 1941...

LAZ O BOJU PROTI NEMCEM

Po koncu vojne je Osvobodilna fronta deset let dolgo fabricirala »slavne stranice« o bojih svojih partizanskih edinic proti Nemcem. Dejansko ni tako imenovana »narodno osvobodilna« vojska ves čas od leta 1941 dalje, na vsem ozemlju zasedene Slovenije, izvedla niti enega pomembnejšega napada proti skromnim nemškim zasedbenim silam, in ni uničila niti enega vojaško važnega objekta na ozemlju, zasedenem po njih. Partizani so se proti Nemcem borili samo, kadar so jih ti napadli ter jim onemogočili beg. To so bile tiste slavne »ofenzive«, ki jih je polna vojaška zgodovina partizanstva. (Glej Deđerjev »Dnevnik«, zvezek I-IV., S. Clissold »Whirlwinds«, ali Mac Lean »Eastern Approaches« — spomini dveh britanskih zveznih častnikov pri komunističnih partizanih).

Partizani se proti Nemcem niso borili, ker so se jih blazno bali in pa ker je nemška navzočnost na naših tleh zadrževala in izčrpavala sile zahodnih zaveznikov, kar je omogočilo Sovjetom vdor na Balkan in v Srednjo Evropo.

Partizanske čete bi bile Nemcem lahko prizdale resnejšo škodo dvakrat: po vdanju Italije septembra 1943, ko so bile številne in dobro oborožene z orožjem, ki so jim ga izročili fašisti, in bi bile lahko zadrževale dotok novih nemških sil na italijansko fronto, ali vsaj uničile prometne zveze, ki so jim služile za prevoz — in pa v jeseni leta 1944, ko so Sovjeti odprli Titovim oddelkom pot v Srbijo ter bi bili lahko ti preprečili umik nemški vojski iz Grčije, k čemur so jih zavezniki tudi nujno pozivali.

Obakrat so partizanski oddelki brez strela pustili, da so Nemci prodirali, kakor so hoteli.

V Sloveniji, ki je bila jeseni 1943 za nemško poveljstvo kot prehodno ozemlje v Italijo, s svojimi skoraj povsem nedotaknjenimi železnicami, križišči in cestami na moč važna za prehod v Italijo, pa je vrhovno poveljstvo oboroženih oddelkov Osvobodilne fronte celo uradno prepovedalo vsak boj proti nacistični vojski.

(Nadaljevanje na 5. strani)

PUST IN MRZEL DAN

(nadaljevanje s 3. strani)

morda kdaj iz obupa. Svobodno pesem so prepili hreščeci glasovi komun, kot »Hej brigade« in »iz ruskih step mogočni Stalina«. Tudi prelepe besede: »Hej Slovenci... dokler naše verno srce za naš narod bije so dobile drugo obliko, še bolj pa drugi prizvok. Nanje je legel mrz iz Sibirije in v prvotnem pomenu so dvakrat nezakonite. Dasi je moral Slovenec skozi vso svojo zgodovino večji del svojega dela odšteti tujcu, vendar ni izgubil ljubezni do dela. Z deležem, ki mu ga je pustila tuja gosposka, je lepšal svojo domovino, da je postala nad vse prikupna in vabljiva. Gradil je počasi in mirno, brez komedij, razpravljanj, tekmovalj in udarniškega dela v času sv. maše. Delo je bilo blagoslovljeno. Cesar si ni mogel ustvariti sam, si je kupil drugod. Če je potoval v tujino, je bil primeren gospod.

Danes sledi razprava razpravi, tekmovalne tekmovalni, jutrišnji dan zanika današnjega, danes Slovenci vse izdeluje, a nič nima, razen polnega prgišča revščine. Če ga zanese pot po svetu — navadno na povele in pod strogim vodstvom — je prisiljen z lačnimi očmi strmeti v svet normalnega življenja.

Slovence je ostal pošten tudi v službi tujca. Zavedal se je, da je krasti in goljufati greh, zato je ločil svoje od tujega. Kdo bi bil mogoč v eni sami številki časnika hrati o 10 primerih nepoštenega ravnanja s tujo lastnino?

Slovence je bil izobražen, in to po skunjah, ki so jih dala stoletja. Skromna slovenska mesta in mesteca so vzdrževala ti-soče dijakov, da so dosegli svoj cilj. Ti so na svojih mestih tradicijo nadaljevali, za-

dilne fronte, Edvard Kardelj. Oklie ni govoril o kakem osvobodilnem boju v Jugoslaviji, marveč o vstaji, ki naj pomaga bežočim rdečim armadam. Med drugim je zapovedal:

»Proletarci vseh delov Jugoslavije... Vi ne morete stati prekrizanih rok, medtem ko se prelija dragocena kri herojskega ljudstva Sovjetske zveze. Mobilizirajte vse svoje sile, da preprečite, da bi se naša dežela spremenila v oporišče za preskrbo fašistovskih tolp, ki so sprožile svoj bes na Sovjetsko zvezo, našo drago socialistično domovino, naše upanje...«

Moša Pijade, ena izmed Titovih desnih rok, je še leta 1950, v času navidez najhujšega spora med Jugoslavijo in Sovjeti, zapisal: »Vsakdo se spominja, da smo začeli vstajo v juliju 1941.« (Tedenska priloga »Primorskega dnevnika«, Trst, 2. aprila 1950).

To je bil rojstni dan Osvobodilne fronte in pravi vzrok njenega nastanka, ne pa 27. april, stiska slovenskega naroda ali kaka resnična želja po njegovi osvoboditvi...

LAZ O KOMUNISTIČNI OBRAMBI JUGOSLAVIJE PRED NEMCI

Osvobodilna fronta laže, da so edino njeni ljudje na pobudo Komunistične partije, nudili odpor Nemcem v Sloveniji ob njihovem nenadnem napadu na Jugoslavijo v začetku aprila 1941.

Tito je 30. marca, po kratkem obisku v Beogradu, kamor je pohitel iz Zagreba zaradi protinemskega prevrata, ki so ga izvedli Simovičevi oficirji in ki je Partijo povsem presenetil, poslal partijskim organizacijam v Sloveniji in drugod po državi, tajno okrožnico, kako naj komunisti branijo Jugoslavijo. Okrožnica pravi med drugim:

»Jugoslavijo je (zdaj) treba najprej razbiti v njene različne sestavine. Partija bo potem sposobna nadaljevati svoje delo v vsaki izmed njih, v skladu z navodili, ki so bila že dana. Člani partije, ki bi bili poklicani v vojsko, morajo izpolniti naslednje naloge:

1. dezorganizirati odpor jugoslovanske vojske z ustvarjanjem zmede med častniki in moštvo, da se bo zdelo, da je poraz (Jugoslavije) posledica nesposobnosti čast-

Take »izdajalce« je morila OF med Slovenci... Devet članov Mausarjeve družine iz St. Ruperta na Dolenjskem, ki so jih komunistični partizani poklali 27. decembra 1942. Komaj devetletnega Petrička so živega sežgali v ognju njegove rodne hiše. Njihov greh: da so bili verna kričanska in delovna slovenska družina...

Nekaj resnic o OF

(nadaljevanje s 4. strani)

Glavni štab Narodnoosvobodilne vojske in Partizanskih oddelkov Slovenije je 12. novembra 1943 poslal vsem svojim enotam dnevno zapoved, ki je določala med drugim:

»Vsa poročila, ki jih imamo, se ujemaajo v tem, da se Nemci umikajo proti severu. **Prenehajte z rušenjem objektov na železnicah in cestah...** Vse doslej izdane urede v tem smislu stavljamo izven veljave... **Nemce je treba pustiti, da se umikajo brez borbe...** Dajte čim večjo iniciativo tudi vašim podrejenim, ki pa morajo imeti v vidu našo direktivo, da z Nemci ne izživimo borbe mi, dokler Nemci ne podvezemo sovražnih dejstev proti nam, to se pravi, dokler nas oni ne začnejo napadati... Smrt fašizmu, svoboda narodu! Politkomisar: Kraigher Boris, Nam. Komandanta: general Jaka Avšič.

En primer, ki govori za tisoč podobnih!

LAŽ OF-ARSKIH ŠTEVILK

Bajko Osvobodilne fronte o njenem boju proti nemški in italijanski vojski v Sloveniji kričeče postavljajo na laž uradne številke o izgubah, ki sta jih obe armadi imeli pri nas in na Balkanu.

Novembra 1945 je tedanji načelnik glavnega štaba Titove vojske in njegov sedanj zunanji minister Koča Popović izjavil v Beogradu, da so partizani v treh letih pobili milijon dvesto tisoč nasprotnikov, od tega samo italijanskih vojakov 450.000. Nekaj pozneje je italijansko vojno ministrstvo sporočilo, da je italijanska vojska od junija 1940 do maja 1945 imela na vseh bojiščih: v Franciji, Afriki, Rusiji, v Jugoslaviji in na ostalem Balkanu vsega nekaj nad 300.000 mrtvih.

Zavezniki so maja 1945 zasegli v Flensburgu tajni arhiv nemškega vrhovnega poveljstva. Iz števil, ki jih listine v njem vsebujejo, je razvidno, da je od začetka leta 1941 do začetka aprila 1945 v Jugoslaviji, Romuniji, Grčiji, Bolgariji in Albaniji padlo 39.000 nemških vojakov!

Po številkah Osvobodilne fronte naj bi bili njeni partizani do septembra 1943 v bivši Ljubljanski pokrajini in na Primorskem pobili nekaj nad 100.000 Italijanov, torej več, kakor jih je pa sploh kdaj koli vzdrževalo zasedbo na tem ozemlju. Nemške izgube pa naj bi bile po zaslugi slovenske osvobodilne vojske znašale, od leta 1941 do leta 1945, nad 30.000 mož. Ker partizanske čete do septembra 1943, to je do zasedbe Ljubljanske pokrajine in Primorske po Nemcih, nanje skoraj niso oddale strela, bi morali vsi ti nemški bojevniki pasti po 8. septembra 1943. Dejansko niso Nemci v zadnjih dveh letih vojne po vsej zasedeni Kranjski imeli nikoli več stalne sile kakor en polk orožništva, to je okoli 5000 mož. Na osrednjem nemškem vojaškem pokopališču v Kranju, kamor so vozili večinoma vse svoje mrtvece, se je, vsaj do maja 1945, lahko vsakdo na lastne oči preprčal o »junaških« številkah OF. Na glavnem italijanskem vojaškem grobišču v Ljubljani pa se je v treh letih zasedbe nabralo 588 grobov...

LAŽ O BOJU OF PROTI FAŠIZMU

Do 8. septembra 1943 je »narodno-osvobodilna vojska« pobila samo v bivši Ljubljanski pokrajini, brez Primorske, nekaj nad 5000 Slovencev, ki se niso hoteli pridružiti. (Glej imenske podatke v »Črni bukva« iz leta 1944, ki jih Osvobodilna fronta ni nikoli niti z besedo skušala izpodbiti). Med temi je bilo kakih 60 vidnejših verskih, političnih, vojaških in go-

spodarskih osebnosti v Ljubljani, o katerih so komunisti sumili, da organizirajo, ali da bi utegnili organizirati kak odpor proti okupatorju in proti njej. Vse te so pomorili z atentati, ki jih je pod vodstvom žene pokojnega »narodnega heroja« Borisa Kidriča, Zdenke Armičeve, organizirala ubijalska organizacija OF, VOS, poznejša OZN in sedanja UDV. Vse te Slovence so pobili v imenu »boja proti fašizmu in okupatorju«.

Ves čas italijanske zasedbe pa ni OF pripravila atentata niti na eno fašistovsko osebnost, ki jih je tedaj mrgolelo v Ljubljani. Edina izjema je bil samovoljni in neorganizirani atentat na voditeljico fašistovskih ženskih organizacij, Ariello Reo, maja 1942.

Ta dan je mlad študent, ki je verjel, da se OF res bori proti fašizmu, vrgel na svojo pest bombo v restavracijo pri »Levu«, pri čemer je omenjena izgubila življenje.

Osvobodilna fronta je ta edini oboroženi nastop proti fašistom v Ljubljani ostro

obsodila in sicer s pismom, ki ga je njen poglavar Edvard Kardelj-Kristof, pisal poveljnici VOS-a, Zdenki Armič-Kidričevi, 8. junija. V njem pravi:

»Zadeva pri »Levu« je politično ponesrečena. Treba je računati z... Italijani, ki so tu posebno občutljivi... Dali smo z likvidacijo neke brezpomembne babe fašistom v roke orožje za hujskanje proti nam... Akeija je za nas v vsakem oziru hudičevsko ponesrečena in bo imela še težke posledice. Jaz sem vam izrečno naročil, na koga vrzite težiče... (na Slovence, seveda, op. pis.). Mi ne moremo pozdraviti takih sredstev...«

In v smislu tega Kardeljevega ogorčenja je fašistovska policija, ki ni nikdar izsledila nobenega atentatorja na Slovence, imela lahkovernega študenta, ki je zagrešil to »vujarijico«, kakor je njegovo dejanje v drugem pismu označil isti Kardelj, v rokah že čez nekaj dni in je za atentat plačal z glavo...

(Konec prihodnjic)

Prvi slovenski Katyn, o katerem svet ni govoril: septembra 1943, ko sta Kraigher in Avšič uradno prepovedala partizanom Osvobodilne fronte napadati Nemce, so komunisti na Dolenjskem in Notranjskem polovili okoli devet sto civilistov vseh stanov, med njimi številne duhovnike, ter jih odvlekli v Kočevje. Čez štiri sto od njih so jih, preden so začeli bežati pred nemško ofenzivo, pobili brez sodbe v prvih dneh oktobra ter jih zagrebli v gozdu pri Jelendolu. Oktobra 1944 je bilo odkopanih 119 njihovih trupel ter za večino od njih kljub razpadlosti ugotovljena istovetnost. Vsi so bili pobiti na klasični komunistični način: strel v tilnik in razbitje lobanje s puškinim kopitom, ko so jim poprej sezuli čevlje ter jim zvezali noge z žico, da ne bi kdo še iz groba pobegnil. Na sliki: razmesarjeno truplo 22-letnega Stanka Završka iz Račne na Dolenjskem.

Ob 10-letnici smrti Narteja Velikonje

Na dan sv. Janeza Krstnika leta 1945 je komunistično ljudsko sodišče sodilo v Ljubljani skupino svojih idejnih nasprotnikov; med njimi je bil tudi pisatelj Narte Velikonja. Bili smo v časih, ko se slične sodbe skoro niso končevale drugače kot s smrtno obsodbo. Tudi Narteja Velikonjo so obsodili na smrt. Ko je sodnik prebral smrtno obsodbo, je hroni Narte Velikonja vzkliknil: »Živel Kristus Kralj! Množica, ki je zunaj stala na trgu, pa je pobesnelo zakričala, pravi poročevalec.

Letos ob desetletnici tega dogodka ne moremo mimo, ne da bi se spomnili na tega velikega slovenskega moža in katoličana, ki je tako zgledno živel in junško umrl.

NARTE VELIKONJA PISATELJ

Narteja Velikonjo pozna sleherni primorski slovenski študent in lahko rečemo, da sleherni starejši bralce knjig Goriške Mohorjeve družbe, saj je ta pred vojno izdala tri Velikonjeve lepe knjige: Sirote, Besede in Višarska polena. Z njimi si Narte Velikonja ni samo pridobil lepo mesto med slovenskimi pisatelji, temveč je zaslužil posebno pomembno mesto med našimi primorskimi pisatelji, saj so vse tri omenjene povesti dvakrat naše, ker so slovenske in ker opisujejo primorske ljudi, zlasti njegove vaščane z Angelske gore. S pomočjo Mohorjeve družbe so prišle pred drugo vojno v skoro sleherno slovensko družino na Primorskem ter so tam pomagale podpirati narodno in krščansko zavest. S temi in z drugimi povestmi in novelami se je Velikonja vsidral v dušo primorskega človeka, saj je na Primorskem bil doma in je tu potekala njegova mladost. Le okoliščine po prvi svetovni vojni so ga zanesle v Ljubljano, da je tam ostal in tam deloval do svoje smrti leta 1945.

Doma je Narte Velikonja z Angelske gore ali z Otlice, kjer se je rodil leta 1891. Študiral je gimnazijo v Gorici ter bil v krogu onih naših kulturnikov, ki v slovenski slovnstveni zgodovini tvorijo »goriško pomladi«. To prenovitev slovenske moderne po Goričanih predstavljajo Bevk, Remec,

Lovrenčič, Budal in malo starejša Gradnik ter Pregelj, katerim bi lahko dodali še Petra Butkoviča-Domna. Kot vseučilišnik na Dunaju se je Velikonja poskušal tudi v pesni in psihološko realistični noveli. Med prvo vojno je na Dunaju razvil tudi veliko organizatorsko delo med dijaki ter izdajal in urejeval dijaško glasilo Zoro. V tem času se je seznanil z dr. Korosecem, ki ga je pozneje vzel v svoj ministrski kabinet za tajnika. Pisatelj je holj ali manj vse življenje, čeprav je pozneje opustil pesem. Zadnje res dobro stvar je napisal leta 1933 po bolezni, ki ga je napol ohromila. To je novela »Na hodniku«, v kateri prav po Dostojevsko opisuje vzdušje bolnice in psihološko razpoloženje bolnikov.

VELIKONJA KOT ČLOVEK

Če je Velikonja po bolezni opešal kot pisatelj, je ostal vse življenje velik kot človek in kristjan. Lahko rečemo, da je bil vedno večji. O tej plati Velikonjeve osebnosti je najlepše spregovoril dr. Tine Debeljak v letošnjem Koledarju Svobodne Slovenije. Tu pravi med drugim:

»Kot dijak je Velikonja zrastel iz katoliškega prepoveditvenega gibanja na Goriškem. (Duša tega gibanja je bil tedanji katehet Ivan Rejec, sedaj župnik v poklju v Zalošah). Kot akademik je bil vseskozi odličan katoliški človek z vsem mišljenjem in življenjem tudi na velikem Dunaju. Kmalu se je oženil in sicer z nečakinjo nadškofa Jegliča, hčerko njegovega brata in sestro sedanjega generalnega asistenta za slovenske province jezuitskega reda p. Antona Prečerna v Rimu. Z njo je imel 13 otrok, od katerih so trije umrli še mladi, deset jih je pa bilo živih ob njegovi smrti. Bil je vzoren član Akademikega starešinstva, član Marijine kongregacije pri jezuitih v Ljubljani skupaj z rajnim Jožetom Lovrenčičem. Nadvse znano pa je bilo njegovo podpiranje revežev; sodeloval je pri Vincencijevih konferencah, bil soustanovitelj in predsednik škofijskega društva Družina. Bil je apostol krščanske dobrotelosti. Prav to mu je prineslo zadnjo slavo in smrt. Ko je namreč general Rupnik med zadnjo vojno ustanovil v Ljubljani za begunce, ki so bežali pred komunisti iz zasedene Dolenjske in od drugod svojo dobrodelno organizacijo, je poklical tedaj banškega svetnika Velikonjo za predsednika uradne Zimske pomoči. Tu je bolelni, hroni, napol gluhi Narte razvil čudovito energijo in plodno delo: na tisoče družin je spravil pod streho, jih oblekel in nasitil ter podpiral predvsem tudi revno skrito uboščino mnogih uradnikov. Pritiskal je z uradno močjo na pridobitke, vse iz ljubezni do beguncev, da bi pridobil več sredstev za pomoč, tako da so se nekateri upirali in ga imenovali »krščanskega komunist«. Tine Debeljak končuje to oznako Velikonjeve osebnosti z besedami: »Bil je slovenski Ozanam.«

Kot izrazit katoličan je pač spoznal Velikonja tudi vso zlaganost komunističnih človečanskih gesel ter bil odločen protikomunist. In tega ni skrival. Iz vojnih let se še spominjamo njegove brošure »Malikovanje zločinca«. Tu je zapisal izjavo: »Take svobode (komunistične) ne maram. Z zločinom nimam nič skupnega in te svobode ne maram, kajti zločina ne maram. Zame bi bilo najhujše, če bi moral na svoje oči gledati, da so na oblasti tisti, ki so priključali na naš narod takšno nesrečo, da je ne bodo mogla popraviti tri pokolenja...« In res je padel kot prva žrtev nove »svobode«.

PRED SODISCEM

Ko so partizani dne 9. maja 1945 zasedli Ljubljano, se Velikonja ni umaknil v begunstvo; ostal je doma pri ženi in pri

maloletnih otrocih. Ni si imel očitati nič takega, za kar bi se imel bati »osvoboditeljev«. Dne 10. maja je še praznoval 25-letnico poroke, dan pozneje so ga že odvedli v zapore, iz katerih je prišel še samo pred sodišče.

Nova oblast je tedaj uvedla čudno sodišče »za narodno čast«, da sodi zločine proti njej, ki naj jih potrdi ljudstvo. Na čelo prvega javnega procesa so postavili Velikonjo, ob njem pa še nekaj domobrantskih častnikov, ki so jih pripeljali iz nemškega ujetništva, iz Dachaua; potem nekaj nemurčurjev in tudi Nemecev. Torej zmes literatov, častnikov in ljudi, ki resnično niso delali časti narodu. Velikonjo so obtožili, da je kot odločen nasprotnik in sovražnik narodnoosvobodilnega gibanja vršil propagando, da je bil predsednik Zimske pomoči, da je skrivaj aretacije članov rdečega križa (ki so sodelovali z OF).

Velikonja se je pogumno zagovarjal; ni skrival svojega idejnega nasprotstva do komunizma. Ko ga je sodnik vprašal, zakaj je proti OF, je jasno izpovedal: »Zato, ker katolicizem ne more sodelovati s komunizmom.« In ko mu je sodnik očital zmoto v ideologiji, je odgovoril: »Zmotil se nisem v ideologiji, temveč v svoji taktiki.«

Nato je sledila smrtna obsodba, ki jo je Velikonja sprejel kot svo uvodoma omenili z vzklikom: »Živel Kristus Kralj!« Pozneje so to sodišče razpustili, ker so sami oblastniki uvideli, da jim je pred zunanjim svetom delalo nečast.

Do danes ni bilo mogoče ugotoviti, kje je bil ubit, a najbrže blizu Kamniške Bistrice. Vsekakor ni bil obesen, ampak ustreljen, kot sklepajo. In ne skupaj z drugimi, ker z njimi ni mogel hoditi, ker niti palice ni imel.

*

Danes, deset let po Velikonjevi smrti, molči o njem vsa slovenska uradna javnost v domovini, čeprav bi iz nečastnega razpusta sodišča, ki ga je sodila, smeli sklepati, da so sami oblastniki spoznali, da je bila obsodba krivična. Vsekakor bo Velikonjeva osebnost ostala v naši kulturni in verski zgodovini kot eden najsvetlejših likov, ki najbolj glasno pričajo o pravem obrazu slovenskega sodobnega katoličanstva. Bog daj, da bi zgled Narteja Velikonje bil vsem dobrim v pogum, vsem zašlim pa klic k spreobrnenju.

Kje?

Vrli borci domobranci,
naši bratje, naši znanci,
vi izdani in prodani,
pokošeni, postreljeni!

Kje trohnijo vam kosti?
Tam, kjer travnik zeleni,
al kjer tih gozd šušlja,
kjer v potočku val šumlja,
al kjer ptičke pojejo
blaženo uspavanko?

»Tam, kjer tiho spimo mi,
travnica ne zeleni,
tudi gozdčič ne šumi,
potok tam ne žubori,
ne zgolijo ptičice
sladke nam uspavanke...«

Kjer prepadl tožijo,
tam vstajenja čakamo

!«

J.

ŠIRITE NAŠ LIST!

F. BARCATA: V deželi Skipetarjev

POVEST - 25

Pri vsem tem se starešine niso ravnali po njegovi volji. Zakon prednikov se mora izvršiti, tudi če se s tem uniči cela družina in proti vsem župnikovim grožnjam!

Ta sklep so javili župniku s posebnim odposlanstvom, katerega se je udeležil tudi bajraktar. Pričakovali so od župnika, da jih bo jezno in trdo sprejel, bilo pa je ravno nasprotno: Oče Anastazij je poslušal mirno bajraktarjeve besede, kakor tudi dokazovanje vseh ostalih. Počasi si je zvijal cigareto in jo vžgal. Samo njegove oči so izražale nekaj, česar možje niso razumeli; vedeli so samo eno, da ta stvar ni pogodba župniku. — Pogostil jih je še s kavo in tobakom ter se razgovarjal z njimi. Možje so se ločili od njega z nekim nemirov in srejo, katerega si niso znali razložiti, kar so pa kmalu zatem razumeli. Prišel je čas oddaje desetini cerkvi. Tisto leto je bila prav slaba letina, kar je pomenilo eno leto lakote. Ljudi pa ni skrbelo toliko zaradi desetini, ker so vedeli, da je oče Anastazij ob takih prilikah zelo

usmiljen, rajši da kakor pa vzame. Tokrat pa je bilo drugače. — Vsem prošnjam in pritožbam je dajal vedno enak odgovor: »Kamun pravi, da je plačilo desetini cerkvi sveta dolžnost za vsakega!« Ni odnehal, dokler niso plačali do zadnje stotinke. Od te desetine je dal največ družini Prenka Gjina, tako, da medtem ko so tisto leto vsi stradali, je imela Prenkova žena z otroki vsega zadosti.

To dejstvo in še nekaj podobnih je prišlo na um Gegi Marku, ko je vzdihnil: »Ni lahko delo, biti bajraktar v Kryezezu.«

Nato je rekel starešinam: »Delati moramo z veliko previdnostjo, da ne zve nobeden o tej stvari. Posebno je treba paziti, da Lula ne zve nič o tem, sicer nam zbeži, ako zve, kaj jo čaka.«

Stari Doda, ki do takrat ni odprl ust, je vstal in rekel:

»Lula ne bo zvedela nič o tem, ker si ne bo upala iti mimo, če...« ni končal besede, toda njegov pogled puški, ki je visela na zidu, je dovolj jasno povedal to, kar ni izrekel. Pozdravil je navzoče, vzel puško in šel.

Starešine so se še nekoliko časa pogovarjali o tem sramotnem dogodku in po-

tem šli domov. Eden izmed teh, ki je stanoval blizu Dodove hiše, je navsetoval in obljubil, da si najde še enega zaupnika; z njim bosta ponoči menjajo se stražila ob hiši Dode, da bi preprečila morebitni beg Lule.

Medtem se je zmrčilo. Tisti, ki je predlagal stražo, se je oprezno približal hiši druga, ki naj bi mu pomagal. Pogledal je skozi majhno okno in videl moža pri ognju. V drugem kotu je ležala na rogozu njegova slepa mati.

»Boljšo ne more biti!« — si je mislil. Odprl je nekoliko vrata ter vstopil. S prstom na ustih je dal znamenje svojemu tovarišu, naj ne govori. Sedel je k njemu in mu na tihem povedal vso stvar o Luli. Potem je naglo odšel, prej pa je še določil, kako se bosta vrstila na straži.

Čeprav je govoril tiho, skoraj neslišno, da ne bi zbudil spečo mater, je vendar stara Mrika vse dobro slišala in razumela.

»Ni mogoče, — je mislila starka — da bi Lula, ljuba Lula, ta mladenka tako dobra, ki me je s svojimi obiski tolikokrat potolažila, da bi ona storila kaj takega! — Ne, ni mogoče! Vendar kakor stoji stvar sedaj, preti Luli smrt! Mora se nekaj ukreniti. Pojde k župniku, mu pove vse,

kar je slišala, on bo rešil Lulo. — Kako naj pa opravi ta posel? Ona je stara in slepa, pot do župnika dolga in čas hiti! Vsemu se pa da odpomoči, posebno če je ljubezen. Starka je mirno ležala ter čakala, da pojde sin na stražo, kot je bilo dogovorjeno. Ko se je zagotovila, da je sin odšel, je vstala, vzela palico, ki jo je imela vedno pri sebi, ter šla polagoma proti bližnji hiši, kakor je to večkrat storila, da si pri prijateljici prežene dolgčas. Tam je prosila prijateljico, naj jo vzame s seboj do župnika.

DOBRI PASTIR

Oče Anastazij je bil doma v sobi. Pred njim na mizi je gorela velika svetilka, po mizi so bili raztreseni razni papirji in pisma.

Župnik je pisal. Na beli polni papirja je bil seznam desetini Kryezezu, ime za imenom, številka za številko.

a) Mark Zefi: 1 babuna (mera za žito = približno 5 kg) koroze, 1 oka (enota teže, približno 3/4 kg) medu;

b) Dodë Ndou: 3 babune koroze, 2 babuni fižol;

c) Pjeter Prendi: 6 bobun koroze, 2 oki

sira, 1 koža.

Trkanje na vrata je prekinilo župnika pri delu. Vstopil je služabnik in povedal, da sta prišli dve starejši ženi, ki želita govoriti z njim o zelo nujni zadevi.

He, he, gotovo zaradi kakšnega bolnika, si je mislil, zato je rekel služabniku: »Pelji ju v čakalnico, pridem takoj.«

Vzel je svetilko v roko ter šel po temnem hodniku. Spodaj je našel dve ženski. »Ali je kdo bolan, umira?«

»Ne, gospod, imam vam povedati važno stvar, javiti hudo novico, veliko nevarnost.«

»Govori torej, kakšna nevarnost preti?«

»Ne, — da — zgodil se bo zločin, kakor ga še nikoli ni bilo v Kryezezu.«

»Dobro, govori vendar!«

»Smo gotovi, da nas nihče ne posluša? Kakor pri spovedi, gospod!«

»Ah, te ženske,« se je ujezil, udaril z noge ob tla ter hotel oditi. Ko je pa videl, kako sta ženski trudni in zdelani od dolge poti v temni noči, se mu je zdelo, da mora biti nekaj posebnega.

»Sedita in odpočijta se!« — je rekel, šel ven in se kmalu vrnil s steklenico vina in dvema kozarcema. Napolnil ju je in jima dal:

STRŽAŠKEGA

Tržaški velesojem

V nedeljo 19. junija so v Trstu odprli VII. tržaški mednarodni velesojem. Na velesojem razstavlja svoje izdelke 1.444 podjetij. Neuradno sodeluje na njem 23 tujih držav, uradno pa devet, in sicer Avstrija, Jugoslavija, Madžarska, Zahodna Nemčija, Indonezija, Grčija, Sirija, Jordanija in Libanon. Na prirediteljske slovesnosti so govorili predsednik ustanove za velesojem inž. Sospisio, tržaški župan Bartoli in minister Tambroni, ki je zastopal vlado ter velesojem tudi uradno odprl. Za to priložnost je prišlo v Trst več odličnih zastopnikov iz tujih držav.

Šolske prireditve

Tudi zadnje nedelje je bilo na Tržaškem več šolskih prireditev. Ljudske šole v Dolini, Zgoniku, Stivanu, Medjivasi, Gabrovu in Sosljanu so s primernimi prireditvami zaključile šolsko leto. Starši so hvaležni požrtvovalnim učiteljem, ki so poleg svoje dolžnosti med šolskim letom za zaključek pripravili njim in otrokom veliko veselja. Priprave za nastop zahtevajo veliko truda in časa. In tega se naši vzgojitelji niso ustrašili, zato so povsod lepo uspeli. Nekatere šole so priredile tudi okusne razstave ročnih del.

Strokovne šole v Nabrežini, Križu, Opčinah in Dolini so z razstavami pokazale, kaj je mladina delala med letom.

Peče pri Boljuncu

Na praznik Marijinega obiskanja, v soboto 2. julija bo v romarski cerkvi na Pečah služba božja ob 9h. Sv. maša bo imel ob obletnici svojega mašniškega posvečenja gospod dekan Silvani z Opčin. Marijini častilci, pridite! (Avtobus iz Trsta ob 7.45).

Odhod v Enno

V ponedeljek se je odpeljalo s tržaške postaje 70 dečkov v poletno kolonijo v Enno. Tam bodo ostali do 20. julija, ko jih bo zamenjala skupina deklic. Kolonijo vodi Slovensko karitativno društvo (SLOKAD). Denar za kolonije je dal na razpolago Urad za socialno skrbstvo pri Generalnem komisariatu za Tržaško ozemlje. — Dečki so odhajali zelo veseli in se bodo gotovo prijetno počutili v gorski koloniji 800 m nad morjem. Za nadzorstvo in vodstvo počitniške kolonije je dobro poskrbljeno. Novice iz kolonij nam bo gotovo tudi letos večkrat prinašala tržaška radijska postaja, saj te novice starši in sorodniki otrok zelo radi poslušajo. Tudi »Kat. glas« ne bo molčal, saj nam je tudi prejšnja leta veliko lepega pripovedoval o naši koloniji.

Sv. Barbara nad Miljami

Iz naše vasi, ki se sedaj dotika nove italijansko-jugoslovanske meje, se v »Kat. glas« pač malo oglašamo. Toda letos naj širša javnost zve, da se je tudi Sv. Barbara prebudila. Najprej sporočamo, da bomo v kratkem imeli otvoritev nove, prav moderne osnovne šole. Stavba stoji na razgledni točki nad vasjo in je v ponos našemu kraju. Več o njej povemo, ko bo otvoritev.

Letos smo Barbarčani bili že s svojim dušnim pastirjem na božji poti in majniškem izletu, in sicer na Stari gori pri Čedadu. Tam je med romarsko mašo odmevalo tudi naše slovensko petje Mariji v čast. Opoldne smo iz Čedadu zavili še v Beneško Slovenijo v Laze ob Nadžih, kjer so imeli

»Najprej pijta in potem govorita; smo popolnoma sami. Oče Mavricij spi, služabniki so v drugi hiši.«

Slepa starka je povedala vse besede, katere je bila slišala v skrivnem pogovoru svojega sina. Povedala je o nevarnosti za Lulo, o sklepu smrtne obsodbe s kamnanjem. Končala je pripovedovanje z besedami, da je samo on v stanu rešiti to nesrečno dekle.

Oče Anastazij ni kazal med govorjenjem nobenega posebnega zanimanja ali začudenja; ko je pa slepa starka govorila o krivdi Lule ter njeni smrtni obsodbi, je padel na stolico, naslonil komolce na mizo, si zakril obraz z rokami ter žalostno vzdihnil: »O Bog! O Bog!« — Potem ni nič več spregovoril.

Zamislil se je. Novica, ki jo je ravnokar zvedel, je bila nekaj izrednega; ni mogel verjeti; bil je dogodek, ki se še ni slišal v Kryezezu štirideset let, odkar je on tam misijonaril.

Mislil je na Lulo. Kako je bilo mogoče, da je ta mladenka tako padla? Poznal je dobro Lulo; prisegel bi, da je čista kot angel, del bi roko v ogenj zanjo. O Palu

tisto nedeljo prvo sv. obhajilo. Skupaj z domačini smo opravili marijansko pobožnost. Nazaj grede smo se ustavili v Krminu, Zagraju — slednjic v Trstu, kjer so vsi naši romarji, 60 po številu, bili tudi na prelepem koroškem večeru. Sele v poznih urah smo se vrnili domov, presrečni, da smo doživeli tako lep in duhovno bogat dan.

Šolska prireditve in razstava v Zgoniku

Preteklo nedeljo 19. t. m. je tukajšnja osnovna šola priredila zaključni nastop svojih učencev in vsakoletno razstavo deških in dekliških ročnih del.

Razstava je bila v šol. prostorih zelo okusna, da ne rečem mojstrsko urejena. Razstavljenih je bilo toliko lepih ročnih del, tako deških kot dekliških, da nisi vedel, kje naj bi začel... Značilnosti letošnje razstave pa sta nedvomno bili kuhinjski kotiček s pecivom in likerji ter pisano omrežje vseh znanih prometnih znakov v živih realnih barvah, razstavljenih v obliki miniaturnih risb, ki so jih pod vodstvom g. uč. Lupinca izdelali učenci višjih razredov. Razstava je bila vsestransko zanimiva in — naravno — zelo obiskana.

Nekaj pred 18. uro pa smo številni gledalci iz domače vasi in okolice napolnili prostorno župnijsko dvorišče da bi prisostvovali Golievi igri v štirih dejanjih »Jurček«, ki je bila na sporedu. — Tu so se mladi navihanci izkazali kot prave igralce, saj so svoje vloge podali tako doživeto in samozavestno, da je človek strmé prijetno pozabil, da tvorijo sigralski ansambel prav za prav — zgoniški šolski otroci. Lepo so se odrezali Simoneta Zvonko —

Z GORIŠKEGA

V nedeljo 26. junija 1955 ob 7.30 zvečer ste vabljene v ŠTANDREŽ na dvorišče ob cerkvi na mladinsko igro Kristine Brenkove

MAČEHA IN PASTORKA

Med odmori igra mandolinistični orkester Slov. kat. prov. društva iz Gorice. Na svidenje.

V primeru slabega vremena se prireditve prenese na praznik sv. Petra in Pavla ob isti uri.

Šolska razstava

Ob zaključku šolskega leta je bila v Gorici v prostorih nižje gimnazije v ulici Randaccio otvorjena 11. t. m. razstava risb in ročnih del. Razstavljeni so skupaj učiteljske, nižja gimnazija in strokovna šola.

Priznati je treba, da je bila razstava zelo okusno pripravljena in je imel človek prav prijeten občutek domačnosti, ko je vstopil. Okrog po treh stenah so stale razvrščene risbe, vsaka šola na eni steni. Čeprav so bile risbe tesno ena ob drugi, ta natrpanost ni prav nič motila, ker so bile v najlepšem redu porazdeljene. In je bilo vidno, kako se v dijakih postopoma razvija čut opazovanja in doživljanja od nižjih razredov pa do zadnjih letnikov učiteljskega. Mnogo je bilo narodnih motivov, in ti so bili res lepi, pa tudi drugi

Gjoku je znal dobro, kakšno blago je.

Starka ga je prekinila v premišljevanju:

»Bila je tako dobra in pametna: vedno pripravljena pomagati povsod in ob vsaki priliki!«

»Da, da, vem; Lula je bila modra, razumna, najboljša dekle vsega rodu, vsem v zgled, moj ponos! — Kaj naj pa napravim zanjo? Na kak način bi se ji dalo pomagati?«

»Govorili so, da ti ne smeš vedeti o tem, dokler ne izvršijo, kar so sklenili, sicer je mogoče, da jim ptica zleti iz roke. Ti si dober, vsi te cenimo in spoštujemo, tvoja beseda pomaga, ti lahko rešiš nesrečno Lulo.«

»Seveda, tako mislijo vsi dobri, toda ali ne vedo ti nesrečniki, da je težka, skoraj nemogoča njena rešitev!«

Po teh besedah je stari župnik sklonil glavo. Notranji glas mu je pravil, da ne bo mogoče rešiti Lulo.

»Lania — je rekla Prenda — sem ležala bolna. Lula je bila noč in dan pri meni, njej se moram zahvaliti, če sem danes še živa.«

»Zame, slepo, je bila Lula kakor ljub-

Jurček, Kocman Marica — mati, tudi sicer vedno zgovorni Milč Marijan v vlogi očeta, trije popotni muzikanti: Simoneta Vojko, Rioline Marijan, Gruden Joško in sploh vsi številni ostali, da ne bomo komur koli delali krivice.

Njihovi starši in ostali vaščani smo dragim otročičem z njihovo zelo uspešno prireditvijo in razstavo iz srca hyaležni ter jim izrekamo toplo pohvalo, ki je obenem zaslužena zahvala in priznanje njihovim požrtvovalnim vzgojiteljem. A.

Romanje na Koroško

Povsod se vrši živahno vpisovanje za skupno romanje na Koroško, ki bo neprekinjeno 30., 31. julija in 1. avgusta. Vidi se, da so romarji vzeli stvar resno kakor je. To soboto 25. junija se vpisovanje povsod zaključuje. (Le iz važnega vzroka morejo gg. duhovniki vpisati opravilene zamudnike še v nedeljo 26. junija). V ponedeljek 27. junija bodo vse prijave izročene potovalnemu uradu CIT in tako bo za potovanje v inozemstvo vse pravočasno pripravljeno.

Vsi poročeni, ki ne potujejo skupno v Avstrijo, morajo imeti uradno dovoljenje, ki ga dobijo na anagrafskem uradu soba 54. Isto velja za vse mladoletne do 21. leta, če ne potujejo z očetom.

Kdor se še ni odločil, naj pohiti, dnevi za vpisovanje so šteti. Koroška s svojim biserom Gospo Sveto je tako lepa, da jo vsak rad v življenju večkrat obišče. Korošci, veseli ljudje, nam pripravljajo lepo nedeljo 31. julija, ko se bomo srečali pri Gospe Sveti in popoldne zelo verjetno v Podjuni pri Šmihelu. Točen spored bo objavljen in poslan vsem udeležencem.

Slišimo, da se pripravljajo na Tržaškem in goriskem veliko mladine, zlasti pevcev. Prav to smo želeli! Poudarjamo pa zopet danes: naša pot na Koroško je romanje in ne samo izlet!

niso zaostajali, kot n. pr. cvetlice, pokrajine; med risbami so bile tudi geometrične risbe.

Tudi ročna dela so tvorila zanimiv del razstave.

V času, ko je med mladimi dekleti veliko manj smisla za ročna dela, kot so ga imele naše matere in stare matere, je res razveseljevo dejstvo, da se na naši šoli to goji. Poleg težjih in zahtevnih šolskih predmetov sta pač ta dva predmeta tista, ki služita neke za oddih, temveč tudi za srčno izobrazbo. Prav temu je bila dokazna pestra šolska razstava.

Praznik češenj v Števerjanu

Prijetna junijska nedelja je privabila na praznik češenj v Števerjan mnogo ljubiteljev zlahotnega sadu in prijetnega razvedrila. Obtožega so užili v veliki meri. Števerjanci so gostoljubno postregli z okusnimi svojimi češnjami, pevski cerkveni pevski zbor pa s prijetnimi pesmimi ter dramatski odsek Mar. družbe z močno doživeto dramo »Sovražnica«. V večernem hladu smo se težko in dolgo poslavljali od lepih naših briških gričev.

Goričanka

Sovodnje

V torek 14. junija smo spremili k večnemu počitku dobrega in priljubljenega moža in zidarskega mojstra Franceta Petejana v 65. letu starosti. Ko je popravljal streho, je tako nesrečno padel, da je

ljena sestra, kar je ona storila zame, ni mogoče povedati; samo Bog v nebesih ve za to! — Reši jo, gospod, ker samo ti jo lahko rešiš!«

»Rešiti jo? Da, tudi življenje bi dal za njeno rešitev, samo kako in kaj naj napravim? Kanun jo obsoja.«

Župnik je vstal s stolice in si obrisal mrzel pot s čela; čutil je potrebo, da ostane sam, da premisli in najde — če mogoče — sredstvo za pomoč. Zajeto je rekel:

»Bog naj vama povrne trud, pojdita domov ter pazita na Lulo; v slučaju, da se zgodi kaj posebno važnega, pridita me obvestit. Posebno še bodita oprezni, da nobeden ne zve o vajinem obisku tukaj. Moram pomisliti, na kakšen način bi se dalo zanjo kaj storiti.«

Sedel je znova na stolico, si zakril obraz z rokami, ki so trepetale, in začel moliti. Prešel je v mislih vse možnosti, pa zastoj; začel je hoditi sem in tja po sobi, skoraj obupan. Končno mu je vendar prišla rešilna ideja: Kaj bi bilo, če bi prišla neka druga, večja moč, višja avtoriteta — škof?

(Nadaljevanje)

podlegel zaradi poškodb prsnega koša in siskkega srca. Bog mu bodi stoterem plačnik za vse dobro, ki ga je opravil v cerkvi, pri kapelici in pri ljudeh! Sinu in hčerkami pa izrekamo naše iskreno sožalje. Bog naj jih potolaži!

Šolski uspehi

Na Državni nižji srednji šoli s slovenskim učnim jezikom v Gorici so izdelali:

I. A: Ciaehi Vojko, Devetak Leopold, Ferlan Josip, Figelj Ivan, Hlede Edvard, Hoban Aleksander, Liubich Marjan, Paulin Damjan, Vidrih Aleksander, Winkler Robert.

I. B: Bertosi Nadja (odličnjakinja), Bonini Norma, Bordon Santina, Cernetig Silva (odličnjakinja), Marvin Florjana (odličnjakinja), Massera Majda (odličnjakinja), Peteani Ana Marija, Pule Nerina, Rožič Neva, Sošol Marija.

II. A: Appe Valter, Bratina Božidar, Brescia Marjan, Cernetig Remo, Devetak Venceslav, Jakin Danilo, Maurensig Pavel, Pavlina Sergij, Pelizzon Rado, Semoli Marjan, Venosi Salvator, Vidimar Jožef.

II. B: Cescutti Marija (odličnjakinja), Elsbacher Marija, Paoletti Anamarija, Paulin Nadja.

Jamlje

V največjem navalu dela zaradi letošnjega muhastega vremena so nas dohitelo slovesnosti svetega Antona, farnega zaščitnika. Pa kljub temu je vse prav lepo poteklo. Zlasti pri popoldanski prireditvi so se lepo odrezali igralci veseloigre: »Slaba vest«, ki nam je nudila mnogo prijetnega razvedrila, za kar požrtvovalni igralci zaslužijo vso pohvalo. — Prihodnjo nedeljo pa na naša škofja slovesnost; pride namreč g. nadškof, da podeli zakrament svete birne našim birnancem ter izvrši pastoralno vizitacijo. Prav isto bo ponovil v popoldanskih urah tudi v Dolu, kjer bo to prva škofova vizitacija, odkar je bila ustanovljena duhovnija.

Slovesna otvoritev napeljave luči na Vrhu

V nedeljo 26. t. m. bodo ob 17. uri slovesno otvorili novo napeljavo luči na Vrhu, ki bo po srečno premagani oviri osrečila tudi naselje Črnce. To bo za Vrhovec lep in pomemben praznik, ko bodo tudi oni končno deležni tako neobhodno potrebne električne razsvetljave. Sedaj čaka na luč še Dol.

Navodila županstva v Števerjanu

Števerjanski občinski živinozdravnik je na področju števerjanske občine ugotovil več primerov svinave. Okuženo področje se razteza med cesto na Prevalu, ki pelje do dvolastniškega bloka na Valerišču in državno mejo. Vsi okuženi hlevi bodo označeni s posebnimi napismi.

Nadalje je županstvo odredilo, da morajo biti vse okužene živali oštevilčene po pasmah, bolne je treba takoj ločiti od zdravih. Zdrave je treba cepiti, da postanejo imune. Kmetje, ki imajo obolelo živino, se morajo skrbno ravnati po navodilih, da bolezen ne prenesejo še na zdravo živino.

Tekma iz verouka

V sredo 15. junija se je v dvoran Brezmadežne na Placuti izvršila vsakoletna tekma iz krščanskega nauka. Udeležijo se je vsako leto najboljši učenci vsakega petega razreda slovenskih šol štandredškega dekanata. Program tekmovanja je bil nank o presv. Rešnjem Telesu. Ustno in pismeno so se otroci kar dobro odrezali in odnesli obilo lepih knjižnih nagrad. Najboljše se je postavila Bevcar Bogdana iz Pevne, drugi je bil Stanič Alojzij iz Jamelj, tretji Lavrenčič Marjan iz Doberdoba; pa tudi ostali so čestno zastopali svoje šole.

Iz učiteljskih vrst

V Benetkah je pri natečaju za stalnega učitelja zmagal tudi Emil Lasič, učitelj na ljudski šoli v Jamljah. Čestitamo!

Za izboljšanje mejnih blokov

V pričakovanju večjega blagovnega in osebnega prometa po sporazumih, ki sta jih dosegli v Vidmu jugoslovanska in italijanska komisija, so pristojna ministrstva obeh držav že odobrila 130 milijonov lir za izboljšanje obmejnih blokov. Zlasti pride tu v poštev blok pri Rdeči hiši, ki nikakor ne dela časti italijanski državi. Pričakujejo, da bo v najkrajšem času izdano uradno poročilo o podrobnostih doseženega sporazuma med obema državama.

OBVESTILA

ROJANSKA MAR. DRUŽBA bo na praznik sv. Petra in Pavla gostovala v Gorici v dvorani Brezmadežne z lepo igro. Začetek ob 4.30 popoldne. Vabljen družbenice in prijatelji. Vstop z vabilu, ki se dobijo samo pri vodstvu Mar. družbe v Gorici.

V POČASTITEV IN V SPOMIN VOJAKOV Slovenskega domobranstva, ki so bili izročeni in pomorjeni pred desetimi leti, bo v soboto 25. junija ob 7. uri sv. maša zadušnica v cerkvi Sv. Antona Novega v Trstu.

Vljudno vabljeni!

DIJAKI KLASIČNEGA LICEJA V TRSTU bodo igrali v nedeljo 26. junija ob 20h zvečer v Borštu Connersovo veseloigro »Roxi«. S prireditvijo bodo proslavili tudi oni 100-letnico tamkajšnje šole. Lepo vabijo Slovence z Brega in okolice na lepo zabavno igro.

PRI RADIJSKI ODDAJI »VERA IN NAŠ ČAS« bo govoril v nedeljo 26. junija ob 11.30 msgr. dr. Jakob Ukmar o gonji, ki hoče odtrgati katoličane od rimskega papeža.

DAROVI ZA MARIJANIŠČE: Od srede maja je vodstvo zavoda prejelo tele darove: g. Stare od Sv. Ivana 1000; neimenovana ga. iz Opčin 5000; N. N. 1000; ga. Sosič-Merkez iz Opčin 1300; ga. Vidi-Kosič namesto venca za pok. M. Lekšan 500; Vincencijeva konf. na Opčinah 2000; ga. Nicolari od Sv. Vincencija 700; N. N. družbenica iz Rojana 500; Neimenovani 1000; družbenica Mar. dr. 1000; čč. šolske sestre iz Kaira 1500. Vsem darovalcem in darovalkam iskreno Bog poplačaj!

ZA SLOV. SIROTIŠČE: Sv. Ivan, Trst, 3000; pevski zbor Mar. dr. v Gorici namesto cvetja na grob pok. Ivanke Brajnik, dobre mame članice zbora Mire Brajnik 3000; namesto cvetja na grob pok. Franca Petejana, daruje D. K. iz Sovodnji 2500 lir. Bog povrni!

ZA SLOV. ALOJZIJEVIŠČE: V počastitev srebrne sv. maše č. g. Srečka Rejca, župnika iz Nabrežine, daruje družina Terčon-Sirca, Mavhinje I, 1000 lir. Bog povrni! Čestitkam se pridružuje tudi vodstvo Alojzijevišča ter kliče č. g. jubilarntu: Ad multos annos!

ZA SLOV. MISIJONARJE: Družbenka iz Rojana daruje 1000 lir. Bog povrni!

LISTNICA UREDNIŠTVA

Iz tehničnih razlogov smo pričujočo številko morali izdati samo na 6 namesto na 8 straneh. Stane 35 lir. Gradivo, ki ni moglo priti na vrsto v tej številki, izide v prihodnji. Gg. sotrudnikom se zahvalujemo za njih izdatno pomoč. Vse prijatelje pa prosimo, da katoliški tisk podpirajo tudi z darovi.

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Ganjeni nad izrazi tolikega sočutja, ki smo ga bili deležni ob smrti naše priljube in nepozabne mame

IVANKE BRAJNIK

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so nam kakorkoli skušali lajšati našo težko bol. Zlasti smo dolžni zahvalo preč. duhovščini, č. g. Butkoviču, predsedniku SKPD, za njegov poslovljeni govor ob odprtem grobu, pevskemu zboru dekliške Marijine družbe za pretresljive žalostinke, darovalcem ovetja in vsem, ki so našo drago pokojnico v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti, zanjo molili in darovali sv. maše. Bog naj bo vsem bogat plačnik.

Gorica, 20. junija 1955.

SOPROG IN OTROCI
TER OSTALO SORODSTVO